

Yeshiva University's
Center for the Jewish Future
and
Congregation Keter Torah present

*Mourning for
Yerushalayim in 2012
Tisha B'Av 5772*

Rabbi Dr. Jacob J. Schacter
jschacte@yu.edu

July 29, 2012 • י' אב תשע"ב

The Worldwide Webcast is sponsored by
an anonymous family in honor of Rabbi Dr. Jacob J. Schacter for his dedication
to teaching and inspiring Jewish communities around the world.

**The Keter Torah Tisha B'Av program is
sponsored by**

Diana & Michael Feintuch, to commemorate the yartzeit of
Michael's grandfather, Dovid Leib ben Shmuel Zelleg, David Boodman, z"l,

Shari & Nathan Lindenbaum,
and by an **anonymous** family.

EXILE OR REDEMPTION? CURRENT REALITY AND MOURNING FOR THE CHURBAN

Robert Brody, *The Geonim of Babylonia and the Shaping of Medieval Jewish Culture* (New Haven and London, 1998), Chapter 7, “Competition with the Palestinian Center.”

Isaiah M. Gafni, *Land, Center and Diaspora: Jewish Constructs in Late Antiquity* (Sheffield, 1997).

Isaiah M. Gafni, “How Babylonia Became ‘Zion’: Shifting Identities in Late Antiquity,” in Lee I. Levine and Daniel Schwartz, eds., *Jewish Identities in Antiquity: Studies in Memory of Menahem Stern* (Tübingen, 2009), 333-48.

David Golinkin, “Jerusalem in Jewish Law and Custom: A Preliminary Typology,” in Lee I. Levine, ed., *Jerusalem: Its Sanctity and Centrality to Judaism, Christianity, and Islam* (New York, 1999), 408-23.

R. Joseph B. Soloveitchik, *The Lord is Righteous in All His Ways* (Jersey City, 2006).

Yosef Hayim Yerushalmi, “Exile and Expulsion in Jewish History,” in Benjamin R. Gampel, ed., *Crisis and Creativity in the Sephardic World, 1391-1648* (New York, 1997), 3-22.

תיקון חצות בלי בכיה

ספר המשגיח מה שמוכא בדרשות חותם סופר (זרשות ז' מנ"א דף שה בהגהה) שחיו נהוגין בישיבתו לעשות תיקון חזויה ברוב עם מכל ליל ישיש, והיה חוץ קבוע, איש צרייך חמיס רבי אפרים פישל סופר זצ"ל. פעמי אחות הוא לא היה, ושלחו חוץ אחר שאמר התיקון, בלי התעוררות לבכיה, אחורי שיטים. אמר החותם סופר "CMDומה אני שהוא מכת שבתי צבי ימ"ש, כי אין אפשר לעשות תיקון החזויה, בלי תאגיה וanoia".

三

התובנות בימים אלו. כיצד להגדיל את תחושות הצער

ובעמדנו בימים אלו של 'בין המצרים' צורכיהם אנו לחתת ראש ולהתבונן מהי החובה
המוחלטת علينا בעת.

ובעיקרו של דבר נראה, כי החובה היא להתבונן מה הסרגן, להרגיש את הגלות ואת החוסר שבא בעשייה. אם על ידי הרוחוק שנוצר על ידי התסתור פנים הנורא, בכך שאין אורים ותומים ואון נביא. אם בך שהשראת השכינה ודורו לישראל פוחדים והולמים ויריות הדורות ניכרות לעין כל. ואם בצורת וההרינות שיהיו מנת חלום של ישראל דורות אל גבי דורות עד השואה תאיומת שהתרחשה זה לא מדבר.

וממנם ארם זה חיו את חייו בסוט רוזר לא מחשבה ולא התבוננות. לעולם לא יוכל להשיג ולהבין זאת. הוא חי את העולם הזה, שקוע בעניינו, יום ולילה יום, שעה ורונית שעיה, הוא חי את חייו מעסק לעסק, בלי לחשוב לרוגע על העולם הבא, על העתיד להיות מה הוא ועשרים, ועל כך בכיר היהוד רוחמעיה באומרו (תהלים ל-ב, ט) יאל תהוי כסוט כפוד אין הבין, במותג ורטן עריו לבלום, היינו אל תהיו כאיתו סוט הרוזר אלא לעצור אלא לבלום לבנע, הצרי מג ורSEN מיזחדר כרי לעצור, אלא צרו אתם לעצמכם אם בפתג והרכן.

בימי עבר, אף אנשים פשוטים היו חשים זאת על בשרם מושך השנה כולה. ומעשה נפלא שמעתי בענין זה מאammo'ץ ציל', כי אחד הטעופרים שהיה בשנכאי ש' לו כי מעשה שוויה עיר לנו, כדיו עביירות של פעם העגנות היהת גדרלה מואד, עד כדי כך שמאכלם היה את חרבה ומויים לחוץ, פשטוו במשטוו, הגנות ותענוגות היו וחווקות פשוטו העם כmorah ממערב. ברם הנאה אחת היו נט הפשוטים שבפשוטים מרושים לעצם - ריבחו והוא מלקטם פירות יער ועשיהם מהם ריבת, אך גם הנאה זו שמורה היהת לגדיעס מיחודים, לעומתם בודדות, כשםחות מיוחדות, או להבדילילד חוליה שהיו גורנים לו ריבבה להחנות ולוחז את גבשו ובויב.

ספר אותו יהורי, כי באחת הפעמים, הסבטה שלו, חשקה במעט ריבת, אחר כבוד הלכה למקומם בו הניחה את עצנות הריבת וטעמה טעימה קללה, מיד לאחר מעשה זה חזרה אל ריבתה גאנטינה – הבני בוט המברש ונחרב בזאת גננות אונן מון האולבג.

כך חיתה לה אשה פשוטה מן השורה בדורות עברו, כך הרגישו אפילו פשוטי העם
בדור הקודם! ואנו ממלאים את פינו שחוק נgenes מענוגות וחבלי העולם ואין פועזה פה
ומעפצע...
...ומעפצע...

גָּדוֹלָה כִּי־אֵין

חיסכון שניים עשר

Maimonides, Comm on Mishnah
Sanhedrin, ch. 10

The Twelfth Fundamental Principle refers to the Messianic Era. We are to believe as fact that the Messiah will come and not consider him late. If he delays, wait for him (Hab. 2:3); set no time limit for his coming. One must not make conjectures based on Scripture to conclude when Messiah will come. The sages said: "May the Spirit depart from those who calculate the end-time" (Sanhedrin 97b). One must believe that the Messiah will have more station and honor than all the kings who ever lived, as all the prophets from Moses to Malachi prophesied. Whoever doubts this or minimizes it denies the Torah which testifies to it explicitly, in the Balaam story and in the passage that begins, "You are standing ..." (Deut. 29:9). A corollary of this principle is the assertion that the king of Israel must come only from the house of David and the seed of Solomon. Anyone who rejects this family denies God and the words of His prophets.

ט' נדימ

טַחַ אָדָעֶשׁ

ticed in Jerusalem during the time of the Second Temple, or at least . . . reflect the reality of the time."⁴ Safrai's approach to these laws and customs is, no doubt, the correct one. We should neither take them at face value nor reject them in toto as spurious. Rather, we should critically examine each custom using rabbinic and external sources in order to see whether it could be dated to Second Temple Jerusalem.

Post-Destruction Laws and Customs to Commemorate Jerusalem and Its Destruction

The second category consists of at least twenty-five laws and customs observed by many, and sometimes all, Jewish communities throughout the world for hundreds and even thousands of years in order to remember Jerusalem. These customs have yet to be examined in a critical fashion.⁵ They can be conveniently divided into five categories: (a) wedding customs; (b) funeral customs; (c) prayer customs; (d) fast days; and (e) general mourning customs observed throughout the year.

a) Wedding Customs

1) Rabbi Yom-Tov Lippman Heller (*Moravia and Poland, 1572–1654*) was the first to mention breaking a plate at the *teru'ah* or *krautnahal* (engagement ceremony)⁶ as a reminder of the destruction of the Temple of Jerusalem.⁷ This is no doubt a late explanation for a universal tendency to frighten away demons on happy occasions,⁸ but it shows that Jews frequently associated such customs with the destruction of the Temple.

2) The *Hasidim* developed a custom of writing in their *teru'ah* or engagement contracts as follows:

The wedding will, God willing, take place in the Holy City of Jerusalem. But if Heaven forbid, because of our sins, the Messiah will not have come by then, the wedding will take place in Berothieb.⁹

Today, some Jews write similar phrases in their wedding invitations.

3) We read in the Babylonian Talmud (*Bava Batra* 60b):

What does the verse mean "I shall place Jerusalem at the head of my greatest joy" (Psalms 137:5)? Said Rabbi Isaac (third century, *Ezra-Ze'ev*): "these are the ashes from the hearth which we place on the head of the groom."¹⁰

This custom was not only codified by the major codes of Jewish law, but we know that it was actually observed by various Jewish communities until the twentieth century.¹¹

4) In addition, the verse "If I forget thee Jerusalem" alluded to above is recited at many Jewish weddings today. This custom is first mentioned by Rabbi David Halevi (Poland, 1586–1667) in his commentary to the *Shulhan Aruch*.¹²

5) In as early as fourteenth-century Germany, and especially in Italy, brides would wear large, ornate rings in addition to their actual wedding ring. These rings were frequently crowned with an ornate building. I. Abrahams, A. Wolf, and D. Sperber maintain that these buildings represent the Temple in Jerusalem so that the bride, too, should remember the Holy City on her wedding day.¹³

6) Finally, the most well-known wedding custom associated with Jerusalem is that of breaking a glass at weddings. The custom itself is mentioned in the Babylonian Talmud (*Berachot* 31a) and is undoubtedly an attempt to ward off demons, as explained above. Nonetheless, by the fourteenth century, it was already explained as a way of remembering the destruction, and this is the explanation that has survived until today.¹⁴

b) Funeral Customs

1) I. Gafni has shown that Diaspora Jews began to be buried in Israel in the third century because they believed that this practice atones for one's sins and that those buried in Israel will be the first to be resurrected.¹⁵ It is clear that Jews held the same beliefs with regard to Jerusalem, and especially about the Mount of Olives where the resurrection was supposed to begin.¹⁶ Thus, it is not surprising that many Diaspora Jews made *ediyot* to Jerusalem in their old age in order to die and be buried there, while many others were brought to Jerusalem for burial after their deaths.¹⁷

2) Other Jews were not buried in Jerusalem, but were buried with their feet pointing toward Jerusalem, so that when the resurrection occurs, they will be ready to stand up and walk toward the Holy City. This custom is already mentioned by R. Abraham, the son of Maimonides, who opposes it because it is an imitation of the Muslim custom of being buried toward Mecca.¹⁸ It is also mentioned by R. Moshe Sofer (Hungary, 1762–1839) and other rabbis, and it is still the practice in Israel today.¹⁹

3) It is a widespread custom to comfort mourners both in the *shabat* (double line) at the cemetery and at the house of mourning with the expression: "May God comfort you among the other mourners for Zion and Jerusalem." It is difficult to trace the exact origin of this phrase, but similar words of comfort were already used by R. Jacob

Modlin in Mainz (d. 1427) and by the Cammi family in Cremona, Italy (ca. 1572).²⁰

Aside from the frequent mention of Jerusalem in liturgy,²¹ there are a number of prayer customs associated with Jerusalem:

- c) *Prayer Customs*
Aside from the frequent mention of Jerusalem in liturgy,²¹ there are a number of prayer customs associated with Jerusalem:

1) The book of Daniel (6:11) indicates that Diaspora Jews used to face Jerusalem in prayer in the second century B.C.E. An oft-repeated *benaia* states that Jews all over the world face Jerusalem, while Jews in Jerusalem face the Holy of Holies.²² Though the archaeological evidence is mixed, most ancient synagogues also faced Jerusalem.²³

In any case, this was the practice codified in Jewish Law and is the universal practice until today.²⁴

2) A corollary of this custom is that the doors or windows in a person's home should face Jerusalem so that he can pray through them. This law is based on a literal reading of the above-mentioned verse from Daniel.²⁵

3) R. Meir of Rothenberg (Germany, d. 1293) would bow toward Jerusalem every time he mentioned the word Jerusalem in the Grace after Meals.²⁶

d) *Fast Days*

1) Shortly after the destruction of the First Temple in 586 B.C.E., Jews began fasting on the Third of Tishri, the Tenth of Tevet, the Seventeenth of Tammuz, and the Ninth of Av in order to commemorate specific events related to the destruction.²⁷

2) The days preceding the Ninth of Av were observed as days of mourning, when haircutting, laundering, betrothals, and marriages were forbidden. In the course of the centuries, the number of prohibitions was gradually expanded to include eating meat and drinking wine, and the period of mourning was extended by many to the three weeks between the Seventeenth of Tammuz and the Ninth of Av.²⁸

3) According to rabbinic tradition (M. Ta'anit 4:6 and B. Ta'anit 29a), both Temples were destroyed on the Ninth of Av. On that day every year, Jews throughout the world abstained not only from food, but also from bathing, anointing oneself, wearing leather shoes, and conjugal relations. They recited the book of Lamentations at night and special *qinot* or elegies during the day while sitting on the ground.²⁹

4) Specific Jewish communities added additional mourning customs, such as placing ashes on their foreheads, wrapping the Torah scrolls in black, and announcing the number of years that had passed since the destruction of the Second Temple.³⁰

e) *General Mourning Customs*

In addition to the customs described above, which were attached to specific life-cycle events or days of the year, there are a number of general mourning customs which were observed throughout the year.

1) The Mishnah (Soah 9:11) states:

When the Sanhedrin ceased [judging capital cases a number of years before the destruction], singing ceased at wedding feasts, as it is written: "They shall not drink wine with a song" (Isa. 24:9).

This prohibition went through many permutations over the centuries, but the general trend was to allow sacred music while prohibiting secular music. Indeed, the latter type of music is prohibited by some Orthodox rabbis until today.³¹

2) A much rarer mourning custom is related by R. Yoel Sirkes (Poland, 1561–1640) in the name of *Sefor Ha'Chokh* (by R. Abraham ben Isaac, Provence, d. 1159):

If you hear the sound of gentiles dancing and playing flutes and rejoicing, sigh and say: "Master of the universe, Your people whom you took out of Egypt have sinned doubly and been punished doubly... You have destroyed their palaces. You have stopped their joy... You have cast down their glory from the Heavens to the earth... Oh God, do not be angry at us forever... May it be Your will that you build Jerusalem Your holy city speedily in our day, Amen."³²

3) We learn in a *benaia* that after the destruction of the Second Temple, there were many ascetics who refused to eat meat and drink wine, since they were no longer offered in the Temple. Rabbi Joshua scolded them, saying that by that logic we can no longer eat bread, figs, and grapes nor drink water because they, too, were offered in the Temple!

He said to them: My sons, to mourn too much is impossible and not to mourn is impossible. Rather, thus said the sage: a person plasters his house and leaves a small section unplastered in memory of Jerusalem. A person prepares a feast and leaves a little bit out in memory of Jerusalem. A woman makes jewelry and leaves a small item out in memory of Jerusalem, as it is written (Ps. 137: 5–6): "If I forget thee Jerusalem, may my right hand forget its cunning". . .³³

This *benaia* was quoted by the Bavli and standard codes of Jewish law and its customs are still observed by some ultra-Orthodox Jews today.³⁴

କାହାର ପାଦରେ ମନ୍ତ୍ରିର ପାଦରେ ଏହା ହେଉଥିଲା ।

କାଳି ପରିମାଣ କରିବାରେ ଏହା କାହାର ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ନାହିଁ ।

तात्पुर विद्या का अध्ययन एवं अभ्यास की विधि

“*It is the same with me.* I have been a sinner, but now I am a saint.”

त्रिवेदी या त्रिवेदी का नाम से जुड़ा है।

କାହାର ପାଇଁ ଏହାର ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଆଶିଷ ଦିଲା ।

କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ
କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ପାଇଁ

سیاره نظریه اسلام

שפטקן לה וובטס ארבע טוות זובט
לקהטה של בוטטס לט' בוטט אמתה למת
יך רפסק לברוטס עט' אמתה אמתה:
ת'ר' מעשה ברבן יוזנן בן יאואר שורה רוכב
על והרוכב וזה איז מירוחלטוד הדרתני
אלגלאן איזורי ראה וניבא שורה שורה
טלקסן שעוזרן סבנן גול' ברכטן של
עדיכטן צוין שורה שורה אוור' עוטטה בשערת
עומבה לאפצע אמתה ול רוכב פטגוי אמד' לה
בד'ט את אמתה ול נט' נקייטן בן נידון
אי אמר לה בוט' מון של ביז' איזק דילן
הקל אמתה ול ביז' לא ביז' בוט' מון תלול
ברודולטס של' מון מזר' ומר' לא מוד' לה מוד'
של' ביז' תחן דילן ורא אמתה ול בא' הו
ויריך את זה אמתה ול רוכב אמד' אמתה
לון לאלהטדי ודור איז כההפה על בוטבזה
ביבה רב' יוזנן בן ווא' אמד' אסילט ישאל בזומ' שערען רוטט
אל' בקט' אונ' כל' אמתה ולען שלפעת בוטט ונטכט שאן' שעוזר רוטט
אל' קקט' טטט' בז' אמתה שלעה לא כד' אמתה שלעה אל' לא כד' בוטט
אל' אמתה שלעה זוקטיטן בן נידון לא עבר' זוקל הדרתן אמתה עלי'
על נקייטן בן נידון בשורה ייזא טביזו' ל'כית' דומודטן כל' בטל' זי'
טיען

לגדילך

נביאים אחרותים

אשר ישמעו את כל-הטבה אשר אנכי עשה לכם ופחדו ונרגעו על כל-הטוהר ועל כל-השלמים אשר אנכי עשה לך כהה
אכזר יהוה נורוישמע גמוקים יהוה אשר אתם אמרים חרב הוא מאיין
אנם ומאיין ברכה בערי ירושה ובבחוץ ירושלים נשימות מאין ארם
ומאיין ישוב ומאיין בנהקה: קול שנון וקול שמלה קול חתן וקול בלה
קול אמרים וזה אתייהה עצאות כייטוב יהוה כיילומים תקשו
טבאים תזקה בית יהוה כי אשיב את שבות הארץ בבריאשנה אמר
ירוחה: כה אמר יהוה עצאות עוד קיינה גמוקים מזה התרב

בחוליה נשאות כתובות פרק ראשון ח' ט' ס' מה' ז'

(ז) (ט) (ט) גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג
ל' חיקון סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה
ונכ"ס סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה
וילג'ר וילג'ר וילג'ר וילג'ר וילג'ר וילג'ר וילג'ר
אלאן אלאן אלאן אלאן אלאן אלאן אלאן אלאן
סלק' גלגול סת"ה גלגול סת"ה גלגול סת"ה גלגול סת"ה
פְּלָגָה הַלְּקָדָה קְרָבָה וְלִבְרָקָה
ונכ"ס סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה
גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה גנ"ג גלגול סת"ה

chose to omit this concluding phrase in the verse. Instead, they replaced it with an alternate phrase:

...the joyous sounds of bridegrooms from their wedding canopies and young men from their music-filled festivities.

Beyond the problem of the change in wording, Chazal thereby also changed the meaning. Instead of the sound of worship, a sound full of elevated holiness - "the sound of those saying, 'Praise the Lord'" - we have the sound of frivolous and physical enjoyment; the sound of celebration and music. Why did the Men of the Great Assembly make this change?

The Men of the Great Assembly felt that the prophecy, as originally written, could give rise to despair in the future. First, the prophet describes the most forlorn of circumstances - a place that is completely desolate, with no human or animal inhabitants; then he prophesies a far-off ideal: the Temple rebuilt, and the sound of throngs bringing their sacrifices to the House of God. Will the sound of joy and happiness be heard once more in Jerusalem only when the Temple is rebuilt? Is there no intermediate situation between the two extremes of absolute destruction and the full rebuilding?

The Men of the Great Assembly therefore changed the formulation of the blessing in order to arouse hope and to make people realize the significance of such an in-between situation: "The joyous sound of bridegrooms from their wedding canopy and young men from their music-filled festivities." Sounds of joy and celebration will indeed be heard in the holy city even before the Temple is rebuilt.

In the interpretation of the Men of the Great Assembly there is a great and important message. The expression they inserted, "The joyous sounds of bridegrooms from their wedding canopy and young men from their music-filled festivities," does not appear in the prophecies of redemption. Rather, its source is to be found in the prophecies of destruction:

Old men have ceased to sit at the gate; young men have ceased from their music. (Eikha 5:14)

The normal situation - somewhere between absolute destruction and complete redemption - is that the elders sit at the city gates and function as judges, while young men play music and are happy. This situation, which will be realized prior to the complete redemption, itself represents a hopeful picture, and this is what the Men of the Great Assembly wished to convey in formulating the blessing as they did.

A similar message arises from a teaching of Rav Huna:

Anyone who partakes of the feast of a bridegroom without making an effort to make him happy transgresses five "sounds" - as it is written, "The sound of joy and the sound of happiness, the sound of the bridegroom and the sound of the bride, the sound of those saying, 'Praise the Lord of Hosts.'" (Berakhot 6b)

Rav Huna is not talking about a bridegroom who brings a sacrifice of thanksgiving to the House of God. He rules that someone who witnesses a bridegroom at his wedding - even before the complete redemption - is obligated to make an effort to gladden him, inter alia because of "the sound of those saying, 'Praise the Lord.'" Joy and happiness have their own independent existence and status even before the House of God is rebuilt.

בין שני עניינים דומים בזהויהם. — כי אם היה לנו כראוי לאמון בדעותיו, איהו שארם כל אש באזן צללים הוא הרטוי; כי לא סתמיותם. אבל אשר תרבעין דשכבותיהם העזים בזאתם, איהו שארם כל אש לא מטענו על שום קושי מילויו. בכל זאת מוכיחו דשכבותיהם העזים בזאתם, איהו שארם כל אש לא מטענו על שום קושי מילויו. אבל אשר תרבעין דשכבותיהם העזים בזאתם, איהו שארם כל אש לא מטענו על שום קושי מילויו. אבל אשר תרבעין דשכבותיהם העזים בזאתם, איהו שארם כל אש לא מטענו על שום קושי מילויו.

תְּמִימָה לְעֵינֶךָ וְאַתָּה עָמָד עַל-כָּל-כָּלְבֵיכָה וְאַתָּה
הַחֲשׂוֹן הַזֶּה יְצַרְתָּ לְעֵינֶךָ וְאַתָּה תְּמִימָה לְעֵינֶךָ
לְעֵינֶךָ וְאַתָּה כְּסֻדְךָ כָּלְבֵיכָה וְאַתָּה תְּמִימָה לְעֵינֶךָ
לְעֵינֶךָ וְאַתָּה כְּסֻדְךָ כָּלְבֵיכָה וְאַתָּה תְּמִימָה לְעֵינֶךָ

一
三

ה) בכלי שודר טריטוריה מארץ אחד מן המסתננים: גורן הטומון
שאשנה יעקב חתך כל כהצאות ישראל בתרות ומִתְּשׁוֹמָתָן לבירן
והחבר תמותה. הלא העניין של דלא דיע כיין ארוד תמן
טראדי גאנט הוא עטומת הקסול שטעה פורים, אם כן כדי חיבר
אנו אונדער האוטו המזיגיש בבליטה יתרורה את היידעה של חדבאל
קווין אונר העטן לבזר מודען, אונדער בטראדי, אונדער הדום של שטעה

ג) תשובה: עליינו לשובר כל שטד אקדמי מהדור גנשטיין

Ravitzky book

Introduction

THE MESSIANIC DEMAND

It was a dream of utter perfection: the day would come when the entire Jewish people, the whole Congregation of Israel, would reassemble as one in an undivided Land of Israel, reconstituting its life there according to the Torah in all its aspects. The Jewish people would free itself completely from its subjugation to the great powers. It would then be a source of blessing for all nations, for its redemption would bring about the redemption of the world as a whole, "For the land shall be filled with devotion to the Lord as water covers the sea" (Isa. 11:9). Thus did the messianic dream persist in its pristine purity for a hundred generations.

Compared with this dream, the actual historical realization that has taken place in our own time seems truncated. Only a part of the Jewish people has gathered together into a Jewish state, and only in certain areas of the country. Only some of the returnees observe the precepts of the Torah. Political and military strife has not vanished from the land. Peace is elusive and morality compromised. Universal redemption seems even more remote than before. In short, the concrete fulfillment wrought by Zionism remains relative and contingent, stopping well short of the absolute terms of the classical vision. As the rabbis said, the End of Days continues to "tarry."

What is the status of this imperfect reality in Jewish religious consciousness? Does what has been achieved constitute a part of the process of final redemption or an abortion of that process? Is this the beginning of the End, a step toward the fulfillment of the prophetic promises, or is it rather a violent betrayal of those promises in all their perfection?

Traditional Jewish sources generally speak in terms of two polar concepts: exile and redemption. After the destruction of the Temple, Jewish existence could not be conceived in any other terms. Can Jewish religious thought now acknowledge an intermediate or hybrid model that is neither exile nor redemption? Can it make room for a notion of Jewish historical

וְאֶתְנָהָרָה

PP 374-76

הנְּצָרָה

הוּא אֲלֹהִים בְּכָתְבָת בְּנֵי נְגַדְּלָה
בֶּן חֶרֶד שְׁלָמָה לְפָנֵי שְׁרָגָא
לְפָנֵי בְּחֶלֶל וְבְּבָקָע

וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בָּנָתָיו וְעַל־בָּנָתָיו וְעַל־בָּנָתָיו

לכבודו ציידי ווועך קאנטולען זיך פֿונְדָּז
דרזנְטָן זיך קאנטולען זיך דִּזְלָלִין,
זיך קאנטולען זיך קאנטולען זיך זַיְגַּן.

הנורווגים נאבקו בזבובים כראוי, אך לא הצליחו לנצח. ב-1909 נקבעו מלחמות מוגבלות בין הנורווגים לבין הזבובים. מלחמות אלו נמשכו במשך שנים רבות, ובסוףן נקבעו מלחמות מוגבלות בין הנורווגים לבין הזבובים.

תפללה לשלום קדשו של מלך ישראל

Digitized by srujanika@gmail.com

אֶלְעָזֵר וְבָנָיו, מִן־יַּמִּין וְמִן־בָּנָיו, כְּנָסָתֵי קָדְשֵׁי
יְהוָה, רְאשָׂוֹת קָדְשֵׁת יְהוָה, וְעַל־כָּל־קָדְשֵׁת יְהוָה.
וְעַל־כָּל־עֲמָדָה, שֶׁאָמַרְתָּ לְרַבָּנָן:
אֶלְעָזֵר וְבָנָיו, מִן־יַּמִּין וְמִן־בָּנָיו, כְּנָסָתֵי קָדְשֵׁי
יְהוָה, רְאשָׂוֹת קָדְשֵׁת יְהוָה, וְעַל־כָּל־קָדְשֵׁת יְהוָה.
וְעַל־כָּל־עֲמָדָה, שֶׁאָמַרְתָּ לְרַבָּנָן:
אֶלְעָזֵר וְבָנָיו, מִן־יַּמִּין וְמִן־בָּנָיו, כְּנָסָתֵי קָדְשֵׁי
יְהוָה, רְאשָׂוֹת קָדְשֵׁת יְהוָה, וְעַל־כָּל־קָדְשֵׁת יְהוָה.
וְעַל־כָּל־עֲמָדָה, שֶׁאָמַרְתָּ לְרַבָּנָן:
לְאַשְׁר־

לְלִבְנָה-עַתְּ. וְאֶתְּנָהָרָה אֲמִתָּה
וְאֶתְּנָהָרָה, כֹּל צֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֶתְּנָהָרָה
וְאֶתְּנָהָרָה קָנָה קָנָה לְאַזְנוֹ שִׁירָה, וְלִזְדָּחָלָם
סְמִינָה שְׁמִינָה, וְקָנָה בְּתוּרָה מִזְמָרָה שְׁמָרָה, וְמִזְמָרָה
בְּתוּרָה עַמְקָמָה, סְמִינָה שְׁמִינָה וְעַלְגָּה גָּמָטָה. וְעַלְגָּה
עַלְגָּה אֶל גָּמָטָה אֶל גָּמָטָה. וְרַבָּה.

תְּהִלָּה טוֹבָה לְלַיְלָה לְפָנֶיךָ
בְּקָרְבָּן, נָרוֹא חֲנִילָות, עֲשָׂה פָּלָא:
טְמִיכָּתָה רָאוּ, בְּגָד, בְּזָקָעִים לְפָנֵינוּ
טְמִשָּׁה, זֶה אֶלְיָהוּ אָמָרָן, "יְמִינְךָ
לְעוֹלָם מֵעַד, גָּמָרָן, כִּי פָרָה", אַתָּה
יעַכְבָּר, וְגַאֲלוּ מִדְחוֹק טָמֵנוּ. בָּרוּךְ
אַתָּה " נָאָל יְלֹדָאָל :

דושק יבנו יאלען לשלום ווועטניט סלכט
לידם ווועטניט קעלט בנטה אלען.
וועטניט בעאָז טבה כומפּֿךְ ווועטניט ליכען
שאָהָה ווועטניט ווועטניט איזיב נִכְרֶת
וועטניט ווועטניט ווועטניט לאָן מלעגנט ווועטניט
וועטניט כומפּֿךְ הנטערטן כי עַל שְׂמֵחַת וּסְמִילַת
אלעָה כי אֵלֶּה קָלָה תְּנַזֵּן וְהַזָּה אַפְּהָה רְאֹמֵר
וואָאנַט זְבוֹאָן לְרִיחָם וְלִשְׁלָוּם מְעַתָּה תֵּהָרָעַלְמָן
בְּזָה אֲשָׁרָה יְיָ שָׁמַר גַּטְוָן יִשְׂרָאֵל לְעֵד:

הנתקן בזאת, ומי שפונה אל מלחמותיו יתבונן כי הוא מלחם לאו-רומי, והוא מלחם לאו-בריטי. מלחמותיו נסב למלחמותיו של קיסר רומי, והוא מלחם לאו-רומי. מלחמותיו נסב למלחמותיו של קיסר רומי, והוא מלחם לאו-רומי.

שדי רצוי פיק שלשה עשר כתובות קיא נטמא

UNTO THE LAND OF THY FATHERS, AND TO THY
KINDESS; AND I WILL BE WITH THOSE (XXXI.)
It is written, *I have cried unto Thee, O Lord; I have said;*
Thou art my refuge, my portion in the land of the living (Psa. cxlii. 6). But surely 'The land of the living' is none
other than Tyre and its environs, where there is plenty
and everything is cheap; yet you say, '*My portion in the
land of the living!*' It means, however, the land where death
will be the first to be resurrected in the days of the Messiah;
Resh Lakish in Bar Kappara's name deduced it from the
following verse: *He giveth a soul unto the people upon it* (Isa. xlii. 5). The Holy One, blessed be He, said to him
[Jacob]: 'Thou hast prayed, [Let] "*my portion [be] in
the land of the living,*" then RETURN UNTO THE
LAND OF THY FATHERS AND TO THY KINDESS,
AND I WILL BE WITH THOSE': Thy father waits
for thee [there], thy mother waits for thee, and I Myself
wait for thee.' R. Amnu said in the name of Resh Lakish:
[God said to Jacob]: 'There is no [lasting] blessing in the
wealth from abroad; but once thou hast returned to the
land of thy fathers, I will be with thee. Here you read,
AND I WILL BE WITH THESE, whereas elsewhere
you read, *And I have been with thee whithersoever thou
didst go* (I Sam. viii. 9). Since David had the care of the
whole of Israel, He says to him, *And I have been with thee
whithersoever thou diest*; but to Jacob, who had the care
of his household only, He said, RETURN UNTO THE
LAND OF THY FATHERS, AND TO THY KINDESS;
AND I WILL BE WITH THESE.

All the Rabbis tell of its great qualities would take too long to relate.

21. Al Khazari: Let me hear a few of their observations.

22. The Rabbi: One sentence is: All roads lead up to Palestine, but none from it.¹⁴ Concerning a woman who refuses to go there with her husband, they decreed that she is divorced, and forfeits her marriage settlement.¹⁵ On the other hand, if the husband refuses to accompany his wife to Palestine, he is bound to divorce her and pay her settlement. They further say: It is better to dwell in the Holy Land, even in a town mostly inhabited by heathens, than abroad in a town chiefly peopled by Israelites; for he who dwells in the Holy Land is compared to him who has a God, whilst he who dwells abroad is compared to him who has no God. Thus says David: 'For they have driven me out this day from abiding in the inheritance of the Lord, saying, Go, serve other gods' (1 Sam. xxvi. 19), which means that he who dwells abroad is as if he served strange gods.¹⁶ To Egypt they ascribed a certain superiority over other countries on the basis of a syllogism in the following way: If Egypt, with regard to which a covenant was made,¹⁷ is a forbidden land, other countries are still more so. Another saying is: To be buried in Palestine is as if buried beneath the altar.¹⁸ They praise him who is in the land more than him who is carried thither dead. This is expressed thus: He who embraces it when alive is not like him who does so after his death.¹⁹ They say concerning him who could live there, but did not do so, and only ordered his body to be carried thither after his death: While you lived you made

The pre-eminence of the Holy Land

Mine inheritance an abomination, but in death 'come and contaminate my country'²⁰ (Jer. ii. 1). It is told that R. Hananyah, when asked whether it lawful for a person to go abroad in order to marry widow of his brother, said: His brother marries pagan woman; praised be God who caused him to c now this one follows him.²¹ The sages also forb selling estates or the remains of a house to heathen,²² or leaving a house in ruins. Other say are: Fines can only be imposed in the land itself no slave must be transported abroad,²³ and in similar regulations. Further, the atmosphere of Holy Land makes wise.²⁴ They expressed their of the land as follows: He who walks four yards in land is assured of happiness in the world to come R. Zera said to a heathen who criticized his foolishness in crossing a river without waiting to reach a in his eagerness to enter the land: How can the p which Moses and Aaron could not reach, be reac by me?²⁵

23. Al Khazari: If this be so, thou fallest short the duty laid down in thy law, by not endeavouring reach that place, and making it thy abode in life death, although thou sayest: 'Have mercy on Zion for it is the house of our life,'²⁶ and believest that Shekhinah will return thither. And had it no otherference than that the Shekhinah dwelt there five hundred years, this is sufficient reason for men's souls to re thither and find purification there, as happens near abodes of the pious and the prophets. Is it not 'gate of heaven'? All nations agree on this point Christians believe that the souls are gathered there then lifted up to heaven. Islam teaches that it is

פרק יט קדשות ארץ ישראל

(סבב מסעות הולניות בחו"ל)

קדשות הארץ של ארצישראל

קדשות הארץ של ארץ הארץ הארץ רשות ובברית מדבר במדבר רמתינו בעש ובהדרתנו של נזק קדשותה חם פניו לנצח אפריל קביה דבר רוחם ולפניהם נצמן לה זכריה ציון. לכן, גזעך פטור דבריהם מה שפטנו אל קדשות הארץ של ארץ הארץ ביראת הולן. כורני ירבותינו:

תבנה אמי שבחור נח הקביה, אותה פגנו כבניהם הולם תלם הארץ לסדר הארץ ובורא הארץ. פנין שם אמר פעת בינה גלון גלון ובורא למלוך ירושאל נור. אמר הקביה יבאו ירושאל שבאו להליך ונגלו לו הארץ שבאה לתלקי. ברא הארץ ובורא הארץ פון זו אמי שגאנר ארץ אשר אין אליעזר דודש בנטה תבנ. וקרוא הארץ הארץ. פאנן פיראום הולם בבר בחר הקביה באמי לחהלה לו. פנין שם קמי הארץ פסגת הארץ השבוי והקביה באמי או קדשות הארץ ומד בחר בת לפסוק פיניגו. אמרד ולא תנא את הארץ אשר אין שוכן בתוכה. וככמ נבעו כל פולחות הצעירות הצעירות בפצעות של אמי (שאנן קדשות גננות וחלחות בוטה), מראה ומשמעת בלחחים, הטעות גננות בחר בת ד' לפ██ן בתרן בני ישראל. אין אלו דברי אלה בלבך, אלא ספרות עתיקה

ה' ח' י' ז' ז' ג' ג'
ט' ג' א' ג' ג' ג' ג' ג'
(ט' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג')

place of the ascent,²⁰ and that prophets are caused to ascend from there to heaven, and, further, that it is the place of gathering on the day of Resurrection. Every body turns to it in prayer and visits it in pilgrimage. Thy bowing and kneeling in the direction of it is either mere appearance or thoughtless worship. Yet your first forefathers chose it as an abode in preference to their birth-places, and lived there as strangers, rather than as citizens in their own country. This they did even at a time when the Shekhinah was yet visible, but the country was full of unchastity, impurity, and idolatry. Your fathers, however, had no other desire than to remain in it. Neither did they leave it in times of dearth and famine except by God's permission. Finally, they directed their bones to be buried there.

24. The Rabbi : This is a severe reproach, O king of the Khazars. It is the sin which kept the divine promise with regard to the second Temple, viz. : Sing and rejoice, O daughter of Zion (Zech. ii. 10), from being fulfilled. Divine Providence was ready to restore everything as it had been at first, if they had all willingly consented to return. But only a part was ready to do so, whilst the majority and the aristocracy remained in Babylon, preferring dependence and slavery, and unwilling to leave their houses and their affairs. An allusion to them might be found in the enigmatic words of Solomon : I sleep, but my heart waketh (Song v. 2-4). He designates the exile by sleep, and the continuance of prophecy among them by the wakefulness of the heart. 'It is the voice of my beloved that knocketh' means God's call to return; 'My head is filled with dew' alludes to the Shekhinah which emerged from the shadow of the Temple. The words : 'I have put off

my coat,' refer to the people's slothfulness in consent to return. The sentence : ' My beloved stretcheth for his hand through the opening' may be interpreted the urgent call of Ezra, Nehemiah, and the Prophet until a portion of the people grudgingly responded their invitation. In accordance with their mean mind they did not receive full measure. Divine Provider only gives man as much as he is prepared to receive if his receptive capacity be small, he obtains little, a much if it be great. Were we prepared to meet God of our forefathers with a pure mind, we should find the same salvation as our fathers did in Egypt. If we say : 'Worship his holy hill—worship at His footstool—He who restorèth His glory to Zion' (Ps. xcix. 9, 5), a few other words, this is but as the chattering of the starling and the nightingale. We do not realize what we expect by this sentence, nor others, as thou rightly observe O Prince of the Khazars.

25. Al Khazari : Enough on this subject. Now I should like an explanation of what I read about the sacrifices. Reason cannot accept such expressions as 'My offering, My bread for My sacrifices made by fire for a sweet savour unto Me' (Num. xxviii. 2), employed in connexion with the sacrifices, describing them as being God's offering, bread, and incense.

26. The Rabbi : The expression : *By My fires removed* removes all difficulty. It states that offering, bread and sweet savour, which are ascribed to Me, in reality belong to My fires, i.e. to the fire which was kindled at Gibeon, and fed by the offerings. The remaining pieces were food for the priests. The deeper signification of this was to create a well arranged system, upon which the King should rest in an exalted, but not too

כָּסֵף כָּסֵף :

ישראל והוא טינא לר' זעירא און מעילין מיעיטו ברוח בכו. כי ששת הדרושים ישב שם ונור ואל און אהדנכו ²¹
 נגן כטה שוי לא קא עפערין לט' מדי אמד ול רזען יטפל לך תלמי אונטעל ליה ר' אשעיא ואיל מיטט
 דלא ירעשו ווי חעכבר תבלין סלץ להגוז גביזו טוי דראכא גביזו קרי לט' מלטחא קומיריאן
^(טיזון ז) אמר לדיה גנא דודטא באיה טיזון ובאה טלקון : ימי רבי זעירא טוי דרבנן א' אלדים רבנן דרבנן זרוא ²²
 זרע או טקומה זיעז דוקידש בזך הוה את ישאל שאין טילן לקל גוזחה אבריזות איזום
 לפיך גוללה איזום לבבל ואבר רבי אלעד לא גונלה ווקידש בזך הווא אויש ישראל לבבל אלה
 טמי שגעמיה כטאל שאנדס ²³ סד שאול אנטס כהזה אנטס רבי זעירא אמר טמי שקבב לשטן ²⁴
 ללעמן זורה רבי זעירן אמר טמי שגעמיה ליהו אנטס טעל לאיזום שקבב על איזומר להען משכחיה ליהו אנטס
 והיעו דבי אלכאנדי דאנס שלשה הוו למתען אלן זון ישאל כקמ' מיטס וטוב להוות יטיאאל רוא
 דאמון כקמ' מיטס וטובי זייד בשעה החמשית למלך והבעם עליה שעסוק מלך מיטס על זיידלט ²⁵
 נור ברג הלהחות דרבנן ²⁶ יושבם לעיניהם גאג להוות נשבה והזיהו פוזהו ערלא אמר בו שאבל זייד ²⁷

שען ריין רק שלשה עשר כרחות קיא גע פון

Sarah A. Safran
Land, Center and Diaspora

what we who are buried in Babylonian— it is as though he were buried in the Land of Israel' (KJV, version A, ch. 26, 1ed. Schechter, p. 82)]. To all this, of course, we should add those descriptions of Babylonia as something of another 'homeland' for the people of Israel, inasmuch as their Patriarch Abraham came from that land (*b.* Pers. 87b).

In sum, there emerges over the years a Babylonian enjoying all the attributes of the historically central Land of Israel: Davidic leadership, remnants of the Jerusalem Temple, links with the Patriarchs, and even hallowed earth and sacred boundaries. Indeed, the statement attributed to a late third-century Babylonian sage: 'We have made ourselves in Babylonian the equivalent of Eretz Israel from the day Rav came to Babylonia' (*b. Gitt. 6a; b. B. Qdm. 80a*) now took on a meaning far exceeding equality regarding knowledge of the laws of divorce, which was the issue at stake in that particular passage. If the decisive factor in maintaining the subservience of the diaspora to Eretz Israel was considered to be the very essence of 'the Land' and its position in Jewish minds, the one way of overcoming this dependence was by refashioning the Babylonian community to be a precise copy of the original 'Land', inasmuch as all the criteria for the historical centrality of the Holy Land could now be located in Jewish Babylonia as well. If indeed Babylonian sages considered themselves to be the agents of the sages of Eretz Israel, then perhaps we have now encountered the most literal application of the well-known halachic principle: 'A man's agent is the equivalent to himself' (*תומך כתף בז' מ"ט*). In our case it appears that the 'agent' has now rendered himself literally a clone or exact copy of the original Land of Israel. The process we have encountered here would repeat itself throughout Jewish history: new communities would rise up and assert themselves vis-à-vis their mother communities, and this 'breaking away' would be painful for both centers.¹⁰ If the process I

[Continued]. — It would appear that while the Babylonian sages wished to portray themselves as the new "Zion" (תְּרוּם), those living in Erez Israel viewed the actions of the latter as mere "markers" (מְזֹרֶבֶת) toward their ultimate return to the Land!

...and, according to Diodorus, were Ereẓ Israel. — Two passages in the Babylonian Talmud have the Babylonian sages marking Rav's arrival in Babylonia (or, more accurately, his return to Babylonia) as the fundamental event in forming their identity as a land equal in standing to Ereẓ Israel. In one case it is resoundingly clear that Rav's arrival transformed Babylonian

a land of Torah, thereby alleviating concerns over the degree of knowledge maintained by the Babylonians regarding the preparation of *gitin* (*גיטין*, divorce contracts) and thus eliminating the need for messengers who would deliver the contracts to Eretz Israel to testify that the documents were written and signed in their presence. It is not for naught that Ray's arrival in Babylonia serves as the opening event in Sherira Gaon's historical excursus on the establishment of Torah study in Babylonia, and it is noteworthy that the event marks the first explicit date (530 in the Seleucid era) mentioned in Sherira's famous letter.

We have thus returned to that with which we opened our study. If "Zion" is indeed the academy that excels (*תְּבוּ*) in Torah and halakhah, we should not be surprised that the Babylonian sages saw themselves as Eretz Israel from the moment their community became a center of Torah study. Accordingly, Pirkar's notably patriotic ninth-century letter was not founded upon a merely tendentious and empty hostility, but rather upon ideological roots that reach far back into the talmudic period. What we have encountered are stages in the lengthy development of a revolutionary communal self-identity, one that both incorporated and built upon the foundations of innovative definitions of Judaism formulated by the sages in the first generations after the destruction of the Second Temple. The Babylonian sages may not have seen their own self-perception as innovative, and if questioned about the issue, they might have replied that they had merely drawn conclusions

Book of Deuteronomy [New Haven and London: Yale University Press, 1960], 96; in a different Palestinian midrash on the same verse, Babylon is mentioned explicitly as a place where observing the commandments serves to promote returning to the Land of Israel: "Are there primarily and lexical titles in Babylonia? Rather, it is so that I should become loved in the eyes of the Lord because He, as Jeremiah stated, 'Erect for yourself markers'" (*Lamentations Rabbah* 1, 54); on the development of the idea of observing the commandments in the Diaspora to promote one's return to the Land of Israel, see A. Ravitzky, "Set Yourself Markers for Zion: The Development of an Idea," in *The Land of Israel or the Diaspora? (Talmud, Tosefta, etc.)*, ed. D. Halperin and A. Ravitzky (Jerusalem: Yad Izak ben-Zvi, 1991), 1-39 (Hebrew).

Bernard Seghers,
Hispano Jewish Cr.

In Transition (January 1952)

Christians" Spain were showing new strength. Seeds painfully planted had taken root. They would soon flower into important achievement, albeit in a form which no longer followed the lines of development that had unfolded in Muslim Spain. Surveying the Jewish world of this period, the Hebrew poet Judah Alhartzi is once again able to see in Spain the height of Jewish cultural achievement. "Is air," he says, "is the life of souls."²² Alhartzi's readers would easily recognize his playful inversion of a familiar theme of Judah Halevi. Halevi, almost as if prophesying the Almohade disaster, had rejected the political and cultural order of Spain for the Land of Israel whose "air" is the "life of souls."²³ At the beginning of the thirteenth century Alhartzi could, somewhat irreverently, claim this very distinction for Spain.

17

Without losing sight of any of its manifestly negative aspects, there fact is that on the whole Jews not only adapted to the conditions of exile but often flourished within it materially and spiritually, while managing to preserve a vivid sense of their distinctive national and religious identity. Except for times of active persecution, it was quite possible to believe wholeheartedly in an ultimate messianic redemption, to pray for its speedy advent, but at the same time to wait comfortably for the arrival of the Messiah in God's own time without taking any deliberate initiative to hasten it. It is here, on the psychological plane, that what I have termed the dialectics of exile and domicile really begin to reveal themselves. What I propose is that it is simultaneously possible to be ideologically in exile and existentially at home.

תְּמִימָנָה : אֶלְעָזָר :

036 *Geek, Luv,*

ପରିବାରକୁ ଦେଖିବାରେ ମହିଳାଙ୍କ ନିର୍ମାଣରେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଲୁଛି ।

ଯେବେଳୁକୁ ଦେଖିଲୁ ତୁ ପାରୁ ନାହିଁ ଏବେଳୁ କିମ୍ବା ଏବେଳୁ କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

¶ We will sanctify Your name on earth,
as they sanctify it in the highest heavens,
as is written by Your prophet,
And they [will] call one another saying:

**"Holy, holy, holy is the LORD of hosts
the whole world is filled with His glory."**

Then with a sound of mighty noise, majestic and strong,
they make their voice heard, raising themselves
toward the Seraphim, and facing them say: "Blessed ...

**Reveal Yourself from Your place, O our King, and reign over us,
for we are waiting for You! When will You reign in Zion?**

May it be soon in our day, and may You dwell there for ever and all time. May You be exalted and sanctified in the midst of

I may own eyes see their Kingdom, as to meane in me over-80.00.
splendor, written by David your righteous anointed one:

"The Lord shall reign for ever. He is your God, Zion, from generation to generation. Halleluya!"

March 11, 2011, Itamar massacre

Udi Fogel, 36, Ruth Fogel, 35, and their children Yoav, 11, Elad, 4, and three-month-old Hadas were stabbed to death.

Fogel victims, family home after attack

March 19, 2012

Toulouse massacre

Rabbi Yonatan Sandler
30 yrs old 3^{1/2}

Miriam Alenson ego 3^{1/2}
8 yrs old

3 yrs old

6 yrs old

Massacre in Toulouse

March 19, 2012

A Call From the Heart by Mrs. Eve Sandler

A Heartfelt Plea for Increased Light by Mrs. Chava (Eve) Sandler of Toulouse

My heart is broken, I am unable to speak. There are no ways for me to be able to express the great and all-consuming pain resulting from the murder of my dear husband Rabbi Jonathan and our sons, Ayesh and Gavriel, and of Miriam Mossoncago, daughter of the dedicated principal of Ozar Hatorah and his wife, Rabbi Yosef and Mrs. Mossoncago.

May no one ever have to endure such pain and suffering.

Because so many of you, my cherished brothers and sisters in France and around the world, are asking what you can do on my behalf, on behalf of my daughter Liora and on behalf of the souls of my dear husband and children, I feel that, difficult though it may be, it is incumbent upon me to answer your entreaties.

My husband's life was dedicated to teaching Torah. We moved back to the country of his birth to help young people learn about the beauty of Torah. He was truly a good man, loving, giving, and benevolent. He was sensitive to all of G-d's creatures, always searching for ways to reveal the goodness in others.

He and I raised Ayesh and Gavriel to live the ways of Torah. Who would have known how short would be their time on this Earth, how short would be the time I would be with them as their mother?

I don't know how I and my husband's parents and sister will find the consolation and strength to carry on, but I know that the ways of G-d are good, and He will reveal the path and give us the strength to continue. I know that their holy souls will remain with us forever, and I know that very soon the time will come when we will be together again with the coming of Moshiah.

I wholeheartedly believe in the words of the verse: "The L-rd has given, and the L-rd has taken away; blessed be the Name of the L-rd." I thank the Almighty for the privilege, short though it was, of raising my children together with my husband. Now the Almighty wants them back with Him.

To all those who wish to bring consolation to our family and comfortment to the souls of the departed: Let's continue their lives on this Earth.

Parents, please tell your children. Tell them how much you love them, and how dear it is to your heart that they be living examples of our Torah, imbued with the fear of Heaven and with love of their fellow man.

Please increase your study of Torah, whether on your own or with your family and friends. Help others who may find study difficult to achieve alone.

Please bring more light into the world by kindling the Sabbath candles this and every Friday night. (Please do so a bit earlier than the published times as a way to add holiness to our world.)

The holiday of Passover is approaching. Please invite another person into your homes so that all have a place at a Seder to celebrate the holiday of our freedom.

Along with our useful remembrance of our trials in Egypt so many years ago, we still tell over how "in each and every generation, they have stood against us to destroy us." We all will announce in a loud and clear voice: "G-d saves us from their hands."

The spirit of the Jewish people can never be extinguished; its connection with Torah and its commandments can never be destroyed.

May it be G-d's will that from this moment on, we will all only know happiness.

I send my heartfelt condolences to the Mossoncago family for the loss of their daughter Miriam, and I pray for the speedy recovery of Aharon ben Leah, who was injured in the attack.

Thank you for your support and love.

**NAMES OF THE 11 MURDERED ISRAELI SPORTSMEN
WITH ADDED DETAILS OF HOW THEY DIED.**

Shot during the initial break-in

- Moshe Weinberg (wrestling coach)
- Yossel Romano (weightlifter)

Shot and killed by grenade in helicopter D-HAQO

D-HAQO was the eastern helicopter.

According to the order in which they were seated, from left to right:

- Ze'ev Friedman (weightlifter)
- David Berger (weightlifter)
- Yakov Springer (weightlifting judge)
- Eliezer Halfin (wrestler)

Shot in helicopter D-HAQU

D-HAQU was the western helicopter.

According to the order in which they were seated, from left to right:

- Yossef Gutfreund (wrestling referee)
- Kehat Shorr (shooting coach)
- Mark Slavin (wrestler)
- Andre Spitzer (fencing coach)
- Amitzur Shapira (track coach)

הוד בן בנימין ברגר
זאב בן שלמה פרידמן
יוסף בן אAMIL גוטפרוינד
אליעזר בן אליהו חלפין
יוסוף בן רגנטו רומנו
עמיתור בן יוסף שפירה
קהת בן מיכאל שור
מרק בן יעקב סלבין
אנדריי בן טיבור שפיצר
יעקב בן אשר שפרינגר
משה בן אליעזר וינברגר

107

Thomas of Tish'ah be-Av

The Yearning for Closeness to Ha-Kadosh Barukh Hu

The turbulent *Beit ha-Mikdash* made Jews feel distant from Ha-Kadosh Barukh Hu, and the *Kinot* express a deep desire of the *Benei Yisrael* to bridge the distance and feel close to Him. In the *kinah* beginning with "A'addah ad hug shamayim," Rabbi El'azar ha-Kalir writes, "Edav bi-khol lev lo-hamtsuhu." I am suffering with all my heart; I am sad with my whole heart. My heart is full of longing and nostalgia for Him. I ache with all my heart to find Him, to make Him reveal Himself to me, to make Him known to me. With my whole desire, with my full heart, I strain my heart to find Him. I am trying so hard that I simply develop a pain in my heart. "Let me behold Your presence" (Ex. 33:18). I search for Him. I want to see Him. I want to be near Him. I want to come as close as possible to Him. I try with my whole heart to make Him reveal Himself to me, so that He will respond to my search. Life is empty, dreary, and bleak without Him.

What is our request? What are we searching for? What are we asking for? Not for wealth or opulence, but to be close to Ha-Kadosh Barukh Hu. We want to be as close and as near to You as possible. That is the task of the individual and of the community, to search for Ha-Kadosh Barukh Hu in order to find Him. Every man wants to feel the touch of the hand of Ha-Kadosh Barukh Hu on his shoulder or on his head; the feel of His breath upon his forehead. "Himmatzei lanu, let Yourself be found," "be-vakashatenu," not *bakashah* in the sense of request, but *bakashah* in the sense of search. "Himmatzei lanu," make Yourself known to us. We want to see You. In our ceaseless search for You, let Yourself be found. We want to feel Your nearness, Your proximity. We want to know that whenever we engage in a serious search for You, You will let Yourself be found. We pray that it will be easy for us to find You, very easy.

The verse says "And, as My presence passes by, I will put you in a cleft in the rock. . . . You will see My back, but My face may not be seen" (Ex. 33:22-23). The *Hatam Sofer* explains that very often something happens, an event takes place, and we do not recognize Ha-Kadosh Barukh Hu. On the contrary, we ask questions of many kinds. Why did Ha-Kadosh Barukh Hu do it? Why was it necessary? Why do we have to suffer for so long and have so many unpleasant experiences? Could we not have achieved our desire without being exposed to such torment or to such pain? At the time, we do not understand. Only later, in retrospect, do we understand.

Says the *Hatam Sofer* that man is often "in the rock" and does not see Ha-Kadosh Barukh Hu. The vision of Ha-Kadosh Barukh Hu is shut out by the rock, by the inflexible laws of nature. We do not see Him; we do not know where He is. We do not recognize Him, identify Him, feel or experience His presence. Only later on, weeks or years later, maybe "You will see My back," but "My face may not be seen."

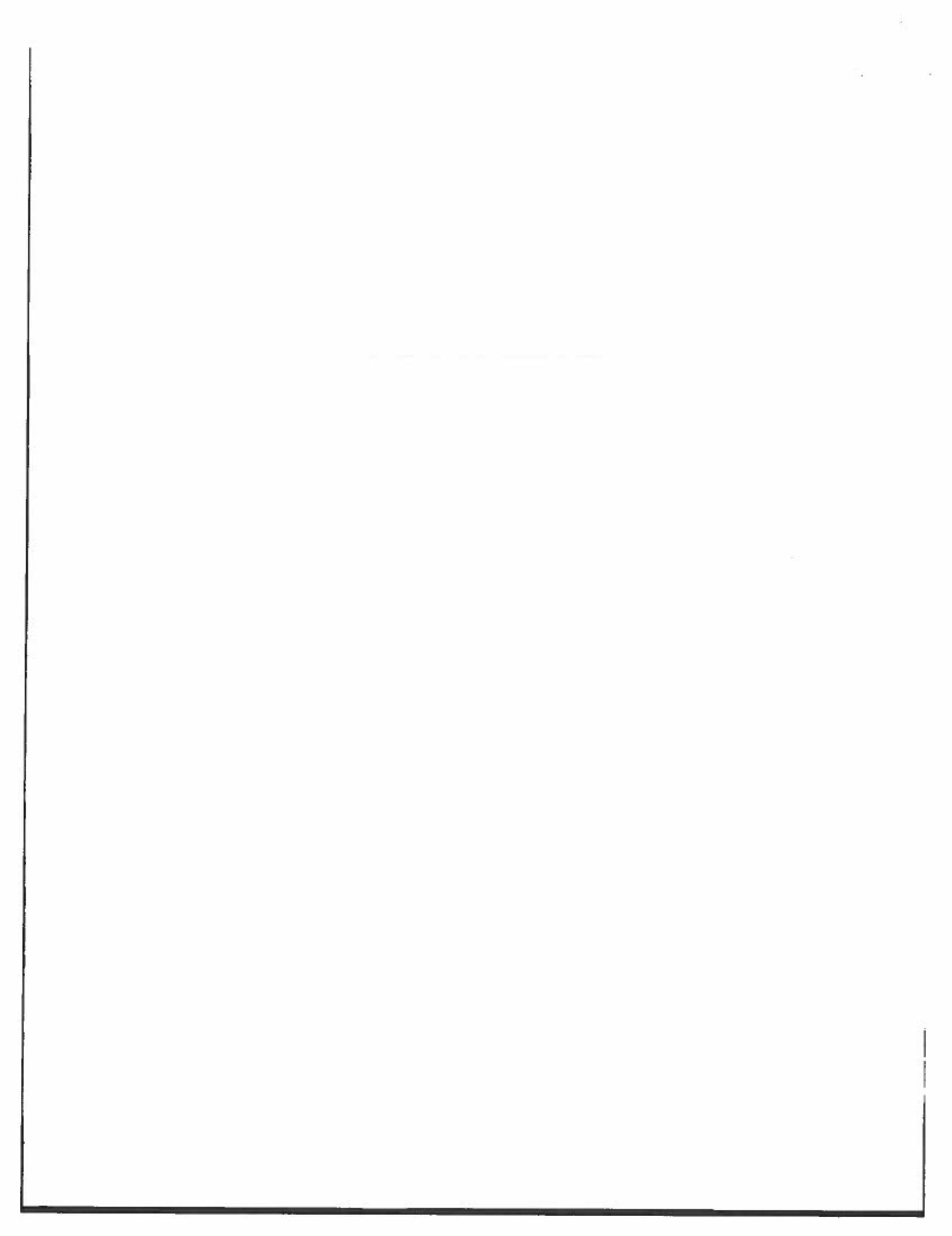
- 108 -

f. 112

The purpose of the *Beit ha-Mikdash* is to bring Ha-Kadosh Barukh Hu back into our midst, so that He will be close to us rather than transcendent, so that He will be immanent in this world. What we desire is to have Ha-Kadosh Barukh Hu return to us and establish His main seat, His main residence, here in this universe, in human history overall and especially in our Jewish history. And, of course, if He is present here, everyone will be able to recognize Him and identify Him. Everyone will feel close to Him, and there will be no alienation and no estrangement from Him. This is the ideal for *Yahadut*, to bring Ha-Kadosh Barukh Hu back down into this world.

תשעה באב שחל להיות בשבת

ה' מ' מאה זהם קון, האותן הרג'ה
ד' מאהין סיגריז'ג'ין, "בען היגויאו", היגויאו כ
ז' מאהין, היגויאו, (ז' מאהין, ו' מאהין)
א' מאהין, היגויאו, (ז' מאהין, ו' מאהין)

מילן נברא מפרק ראשוני מילן

הרשב"א שנג

מג'ן ציטור וולענַט דערטען נו' נומטס ומילען לרי פקיגען. מלכ'ן
לומטס" דרייך מסכט מזר נלו' מוכטט מליא זולעל מינע נט'ל
קיינען זלטנו' מיזונטן, זונטס נ'ק'ן' וכי מותאנגע מאה קפי איזום
דאטומורה רכמו' נטּהָרֶר וכי הײַטְהָיָה מוחרמת לנטְחָתָה מרדענן, חוו'
קײַה ניגראָק גאנָכוֹבָה זאָכְרָה גִּרְמָם רְפֵשָׁתָה מס' וּרְמָי' ז'ל'
וּכְמַדְוָמָה טְעָמָל מַזְכָּרָמָן'.

ומה שכך נטה רצון רצינו מטה מזו'ל שכאנש נטה לאטנט
 נטה לוך מושע צטעם זון ומכם נן' מדכיו^ו
 אסוח ו'ל ספער צלה'ן צטפה מלך על ציטול דמי פומיס
 אפריל פגillum נבנה מדכוי טוטרים, ספער נומר צה'ל ספער
 שחקור נטמעת דלזריך מזלהמיהן נרכוכם' היל' ממעה
 פגימת וטיש מוכט על כהן נטיל כי נמי טמיה נצחות
 גאנץ נטיל טמיה מזלהמיהן דזאלין ייחסים מוכט דסיגן ווילען
 צל' סטם דלמג ניט' נערט מהלן מעת הכתום קבשו מזח'^ט
 וכן ליל ווילען צל' סטם דגמיהן' חמתה עצל מלה
 המלמי'. והיאן דונגטט מטנית נמי לנטער דמלה'ן פטמלה' נויר
 דקמיהן לי' כהן דלטנו נעריזען' שטוד נטמעות מלוי
 צל' יגעם נטטט דקווון מושיע' ז'

סימן תרתו

שאלה זו נמה שלמהו אגדה מילס מל' דרכ' מות כדר' הארכות, מ' ווקול נכטול מות מטה, וח' נקיות מותה לא מעתה כבון קיום מזרע טלית וכדמתה באה ריב טוריך מל' מהר ומיין מל' צמגה מלקיום ומל' מקאה, ולענין יקמאנ' בטעה כל'ן מלכווע פויס טויג ומולע מ' דל' גיטרין' נמרזוי מל' נמא לא, וויל' מהט גות ליא לא לתקאוי' בקונס תשובה ק' מקובל וווחקס פיעון מל' שי פולן דעת כל' רצפי זיין' זלאן אגדה מילס מל' דרכ' מות הצעול מל' נקיות מותה נגנ' קיון הילם מיל' עלי גל' נגנ' נקיות מותה נגנ' קיון הילם מיל' עלי גל'

מילה נקאת פק ראש

שׁוֹת

סימן תריד

שאלה מה אוניברסיטה מפטור טל לראי סופרים כבון למילוי
גמינה כל גויסין כן נציגו מה שחייב נציגותם הן
בקווינו כן נציגים מפה דהமוחאר מטה אליהם נעצרנו
לפנטום, והמ צטעם נמי קלה עליון והם לאו נמליע' טן פגיעה
חלוקות תולמה, וזהו נגליין זל צטוטם' נרלה צטוטם
נמי הלה פל כל דברי סופרים וכן נערין מפקם לה מלוי'
וין פגניות נפצע להרט לטמות' וין פציג פלק יוס
אלפורייט', וגירס נור', נמנין פקודות וולדתיה נירה
ההתקן, אין מלית נר'ם ו'ז', שאנטונג נצטעתן צבאת נתקה
ממוש אונטונג צוֹן טָן פִי אַתְּמֵינִיס נְעַמֵּם מְדִינִי סּוּפְרִים,
וין מגנום טפניא' למילוי מי סונכגע להקטנות בעמם' טרי ו'

תשובה מי שאנט לפרט על כמה סופרים הן ניטולן הן נקיון צבעם" ממי חלה פלו' ממוקם כפיה צפופה יותר וכאן וכאן וכאן ופרק יום הכהנויות' לדמוריין קפס ווינט לא רק מהר נג' מזקקם לא נג' מזרק

19120 'In the sun

ד' יסכיה שא שלק לבעב מהמקה, האין
aszegn לרטה והזק שון כנ. כייד בין זונזע
על האוד חזוא אהה, ויל אונזא חזוא אלט. וועל

עמד של סל סל סדרן כל דב.
עלין כר ביזה בוה: ח' ה' תבזה
השגע לדר בזת צל שאר ט בעז
לאט פידא נן. תנ' שגען כל
אנא ג'ן.

וְעַתָּה תִּשְׁמַח אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

לasco המפעלים הולא ואוטוקרים מונטז יוס כמו דז'יר וט' קומ' לולא מה מומילס פול'ה וכמו מיז'י לי אולון (מג'ן פונט) פונטו חודם מנ'ו אולון הסטיטס מז'יק לו וממיהר על פולו ניקל' קראט מא'לן.¹ יאמ' חל ח'יב באחד בשכנת או שחל בשכנת ונדרחה לאחר השבת (נ'ג') אוכ'ל (ול') (ג') בסדר ושורה אין בסטרוזה זמפסקה ומצליה על שלתונו אפי'לו בסטרוזה שלמה בעה מלוכ'ו (ו' פ'יו נץ' וו') נספסקן (כ') מנשי' יוס' (פמ'ק): יא, ימי שכלל עלייו חגנית שני וחמשי כל ימות השנה (כח) זראייע צער השעה באב להוות בשני ישאל אל גדרה און (כ'ו) לולה חגעינחו * וופורע: נ'ג' ואונטואס

לעון ברורה

פרק רביעי תענית בשלושה פרקיים כתט עז' סוף

כל חילול כל ווט מוכן החודח של תורה יערת הרגל ולא תארoit זדיב
בהתהווות רב אש אמר עזינה וכל צום תענית טהרתין יוציא עזינה חד
וישא מחרון רתון מדים שאב ול מעוררת להיות בשחת שום טובה איד
השנתה אמר רבי אלעזר אמר רבי תנייא רמי נטע גבעעה בתרים

Digitized by srujanika@gmail.com

השלט

מנילה נקראת פרק ראשון מנילה כ:

צפראדי בשבעה עשר
עד הרשעהباب ולא
רבי אבא בר בודא
רשעה אל לא רשותה באב
הה והדזנותו לאדר
געאל גורתה ולא
לה טבניות הדשנות ברא
עונטעיה בפרום והרצין
הרחה וית שמה בילמד
טשחה מלמד שאדר
מלמד שאדר בעשייה
בר ארביבה הרה ובנטע
ורודא רבי בטבリア דוה
ה טסוח ירושע בן ען
ה חיטסיה הרה וכי נטע
פשיטה לה דטהריה
דושע בן ען ואיזוקה
יבנער ובנימיך טפנקא
שה טסוח ירושע בן ען
טפנקא לה לרבי פשיטה
רכי ען עגוי חטף גנדכ : אומס
על גאנס . ולען וטריס יוס מאה
הו מותג זעט נטט אל מאה :
דאנן פאנזן טפ . יט חמוץ צגד

אחת: ח (ו) ובעל ברית לוכש בגדים אחרים אין לא לבנים ממש: ט מגנסה שול תשנה באב בשבת ונדרחה עד למחזרתו והיה וברוט ישבן בעל ברית וותחטפל מבהה בעוד היום גדול ורוחץ ולא בירית השליט העגניו לפיו שווים טוב שלו זיהה. וראיה מהא דתנייא (יעידוץן טא). אמר רבי אלעזר ברביי צדוק אני היתי מבני סנאה בן בנימין וחל תשנה באב בשבת וויזבונו עד לאחר השכת והעתיניטין בו ולא הרשלמנוחו מפמי שיות טוב שלו היה: וונוגניון שלא לשחות ושלא להכין צרכי שודך עד לאחד החזות. ח (ו) במנחה קורין ויחל כמאנע בשאר תעניות ומפטירין דרשו ורכיבו האי כתוב שמוניגט להרטיר שוכת ומתחטפלין שמונגה עשרה ברכות ואומר נחם בבונה ירושלים ועטנו בשומוי תפליה ושליח צבור אוומו בין גובל להופא:

פ' ינו גאנציגן או גומולע דל' כהילע נסנאקי: קען כל מלטמי הנגוט לאן תגע ריש פרק כי תאניגס (טב) ולען מסליעין מאן תנמאה וכטט למיטפוטום טס (דייך פקרול) ואקסטן אנטפקילין נסנמאה תנמאה תנמאה ולען נסנערמן מאס דילמיגס דיא (יעיסאי ט ט) (אלצון) מאטן וגאנז נסנערמן מאס דילמיגס דיא (בריש וו) (נתם טעט ותאושס הא נסנאקי ווילגון דילגניטל נזקון (בריש וו) (נתם טעט ותאושס הא נסנאקי נסנאקי טעט ווילגון דילגניטל נסנאקי עד כה):

עמ' סבב

२५
मित्र
१०
६४८

1

ביאור הלכה

הנ' אונס-האנטרכטיקס וויליאם ג'ון פאלם [ב:]
וז' וויליאם מלולו על יונילס פאנטרכטיקס וויליאם ג'ון פאלם [ב:]

1

ר' יוסי בר נון

לא מפסיק כל אחד מהם **ונטלי** תגנוגה חזקה יותר ללבם ותובען אל כל מעשיהם טרי קאבר אילטאה ה'ק
קי שליל יאל נכס טיקון וילאי ג' דברתו לבני עליון וסיזיד לביזון בחדיד ווא אה חונן דלאו דבי
ומסתה: פה קון • מוח עין נטולו **זה אללא לאו האי קאברי חזך הוועת זיך ללב טובען אל כל מעשיהם:**
זאיג נטוך וווקט מילען: **גטן** **בריגנו** **יעיל** ששת הדורות שלחנן יצאנע על **ויקן** מבני הפהה על
אב כפני החשינות על אלול מבני ריה על תשדי צפוני הקבוצה הצעירה על נסלו מבני הערכה על
אד כפוי הדוחים וכשותה בחתיק קיטים יזאנע אף על אייד מבני פפח קון: **גטן** וליפק נטח אהוטו ומבה
טיגי לאו שוד פלא **רוצער**

הנתק מהוועדה, כי מין מטההה היה מוקן בחלק של נזק רוחני ופיזי לאדם. אך לא מילא דרישתו את מטרת הדרישות. ואנו מודים לך שפְּרִזְבֶּנְטָן ישב בראשה. אך לא מילא דרישתו את מטרת הדרישות. ואנו מודים לך שפְּרִזְבֶּנְטָן ישב בראשה.

36 ארבעה דאש שים פרק ראשון ראש השנה י' :

כמו כן יסנן בה גוד קומפלקס קהילתי של גזירה. מוגן יסידר גוזל גזירה ביריה. ייסק', בין שמשה בא-ב-שול בשכונת גונדרה לאחר השכונה ראו אין בועל בעיל מהרוב להדרים עגנון. איזיל המשג באחור מורי השבוע. שאו בעיל מחרוב למלוט איזיל המשג רבד ה איזיך באור. יממה נפסח אם חמיה ביריה של המשג באג ורחה במקט בעיל שמה עיל יייז טוב שלו הא. יייז טוב שלו הא.

ل . س . ح . ل . / ب . ن . د .

PRINTED IN U.S.A.

1081820 P'323

PA 7/25 21/c

(חל) תשכ"ט רצ'ה

כט בערנשטיין ורשות

ארכיאולוגיה

سیاست و اقتصاد

המאנירם גולדמן ותענינה 601

1

ב' ב'

LITERATUR

א' חקנ' הלכות תשעה באב

[...] וע"י "יש עוד בתמ"ך לשון השו"ע. ריש מי שאומר שנגנו לאסור כל
שבוע שלפנינו. ובביאור המחקאות שבין שתי הדרישות רגילים העולם לומר [ענין]
תשיבותן אכני נור (הערות הכווכב) דרבא פלייני, דריו"ת הר' אמר, אילו היה
באותו הרגע, לא קבעתו אלא בעשריו וכו', ואף דלא קייל כוותי (וכניל אות
א), מכ"ם יש מקום לומר דההינן דוקא בטיב של להיות בימות החול. אך
בטיב של להיות בשכת יין וככזהן כך היהת החקנה מעיקרא. לנוכח יום אבל
כיום י"ד. אך אכתי איכא למיר דמטעם אוחלה דטוענותא עדיפא גדרית
סברוח ריזוח למגורי. ואפלו בטיב של בשכת נמי. עיקר יום החענות הוא
בשכת, אלא שניגובי החענות מחייבים גם בי"ד, ומידין חשלומין. [זיהו גדר
ענין שלומין], שהחביב הוא ביום ט"ת, והקומות — ביום י"ד]. ורבילים נמי
לומר, דרבא פלייני שתי הדיעות ששובאו מתחבר וכבר מא" (ס"י חקניד סי"ט)
בטיב של בשכת אם דברים שכנענו נוהגים באותה השבת. דאס יומ השבח
הוא באמת יום החענית, אלא שנדרחים ניגוני האבלות עד יום ראשון. א"כ
שפיר אוסר הרומ"א בדברים שכנענה, אך אם נתפסו שכ היה עירקה של
החקנה. שכשיחול טיב בשכת יין עיקר יום החענות ביום י"ד. א"כ יוצא
שאין על יום השבח שם יומ תענית בכלל, ולכן סוכו המחבר שוגם דברים
שכנענא מופרים.

אכן נראה שמהלך זה צעיג. דנהה קייל (ס"י חקנ"ט ס"ט) דכתיב של
החיות כסבת ונדרחה ליום ראשון. שככל הברית מתחילה מנוחה בעוד היות גדול
ואינו משלים עגנויהם. לפי שווייט שלו הוא. ובמג'יא שם (סק"א) כתוב דהיתר
זה נהוג דזוקה בטיב שנדרחה. ולא בשלה המלאה בטיב גופא. ולעתם דבר זה
צריך ביאור. שלא מצינו שום קולות אחרות בטיב שנדרחה. וכפושטו נראה
שעכברות ומפיקות מחعنנות אף בטיב שנדרחה. [כאחרונים נחלקו בונה].

הלוות תשעה באב סימן חלג'ן חקנ'ג

תתקנד דבריהם האטוריים בת"ב. וכן ב"ה סעיפים:

א. ח'ב (ט) אסור ברוחיצה וסיכה געילת הסגדול וחושמש המטה [ט] ואסור לקורות בתורה נביים וכותבים ולשונו במשנה ובמדרש ובגמ' בהלכות וגאנדרות ממש שנא' פקודי ה' ישרים משמעי לא יהונוקות של בית רבן * כסילים בו אכל קורא הוא באיבר וכדברים (ט) (ט) החרים

כאר היזטב

שער תשובה

כאיור הלהקה

סימן שmag. ג'יכ אטול בענוב.

ערין בלקט יישר שביבא שם תיב חל בשבת ונדרה ליום ראשון, אינו לומד כל השבח רך הלכות ח'ב, וטוב להעכרי נסורה ביתם ז', אבל אם לא הופיעו ביטים ז' מפעריך בשבתה, ואין הוליכו לתוכר. ונום אין צודין באתו שכט פורשפליל להחן, בגין הקנסים נגיה והרב אהרן קורט לא יכול בשער אחר חזות ולא מיחה בידם, והמשם הכריו ובידים סכניינע נונגע

ומדברי הולקט יוסר ונראת החוזה, שכן לא יכולبشر
בנסיבות כאכז' של שבת ודק לבניין גוכננים לא מראה נידן,
אבל במחבר סימן תנין'(ס"ק י') מופיע שאמילו בסעודה
המספקת מחר לאכול כשר ולשתותין, וזאת והשתוע מידי
שרוגיל כך לא יכול מעד בסעודה שלישיית, ע"כ אינו מחר
בשבח זה, אבל כשהוא רוגיל לאכול בשר ונראת דלא הוור
אללא לטנטן לנדי וצ'יב.

ויש לחקור בוגור דין תשעה בגב של בשבט ונדרת, אם הדאי צום גוא רק נרחת, דופצינו וקל שפעל ברית ואוכל

ס' א'

**להרג והטולג שית רזרד דזב פיניקעלשטיין כי
ונגאנשעלטכ ביחסא**

卷之三

ספין בט

שְׁאֵלָה מִכֶּן יְהֹוָה כָּתוּב וְאַתָּה
וְהַמְּלֵאָה . כְּפָר נְמֻדָּל בְּעֵדוֹת
חַיָּה כְּפָר אֲנָטוֹת כְּפָר אֲנָטוֹת

השלמה. שלמה היה בוטה ווֹת קָמְפֶן.
למרות שילובם של טענות מוגבלות.
העוזר היה לשלמה ווֹת קָמְפֶן. מוד
הבדלן הושפע כלה, מטעם מומחה ותקינות מוגבלות.
העוזר נטען כי לא ניתן נתונים טקטיים כלה ווֹת קָמְפֶן
כטיגר נזק. וכך עשה סדרת רישומים ווֹת קָמְפֶן

היל נמיין פְּרִיךְ לַעֲמָקָה כֵּבֶשׂ קַוְאָל פְּלַטְתְּ פְּלַמְּגָוֹן
מְאָגָנָמָה קַמְלָה וְלִוְן כָּבָשׂ מְבָשָׂר מְלָמָּדָה:

א' **לְמִתְנַצֵּעַ כְּפָתִיחַ תְּמִימָה** כִּי **לְקַבֵּחַ מְלִיכָה**
לְמִתְנַצֵּעַ בְּמִתְנַצֵּעַ דְּמָגָד וְמִרְאֵס שְׁמָמָנוֹן קְנִין
כְּפָתִיחַ כְּמִיעֵד מֶלֶךְ מְלָטָם :

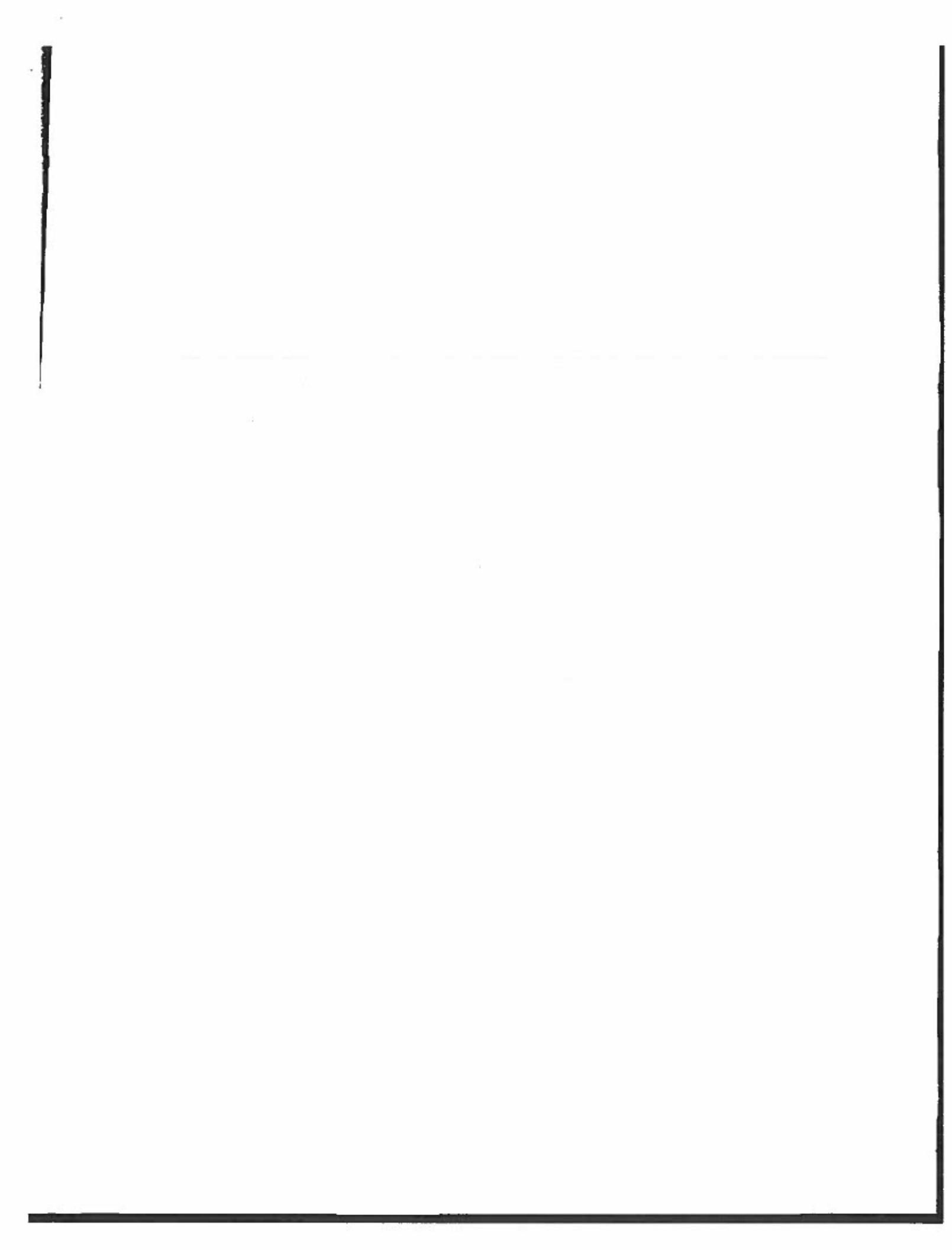
כג אברם

$$\frac{1}{2} \int_{\text{area}} r^2 d\theta \int_0^{r^2}$$

卷之二

ପାଦ ପ୍ରକାଶ ହାତରେ
କିମ୍ବା ଆଜି କିମ୍ବା ଯାଏନ୍ତି କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

KINOT STUDY

R KALIR

Israel Davidson, *Mahzor Yannai: A Liturgical Work of the VIIth Century* (New York, 1919).

Marc B. Shapiro, "Kalir, False Accusations, and More," *The Seforim Blog* (May 17, 2012)

Davidson

INTRODUCTION

11

R. Ephraim ben Jacob of Bonn (b. 1133-d.
after 1196).

I. From a liturgical MS. communicated by Zunz to Rapoport and published by the latter in *Denkschr. VI*, p. 25.

וונִי שְׁפֵרָה וְחַדְּרוֹתָם. אֲמַרְתָּ הַעֲלֵלָה שְׁהָרָא בָּאָדָר יְמִינָה בְּלָא כָּרֶב
אֲלֹעֲרָה בְּכָלְדִּי, אֲבָל אָזְן לְסִובְדָּהָיו אֲזִין וְאַמְּבָדָהָיו אֲזִין, כִּי אַמְּבָדָהָי
קְרִירָה שְׁמַנְאָה בְּרִירָה אַלְעֲגָה תְּלִפְיָה הַמְּלָלָה וְעַקְבָּבְנָעָלָה תְּלִבְשָׁה
כָּלְמַהְמָדָן עַלְיָה אָבָל אָבָל בְּנֵה.

Anonymous.

J. In MS. Munich 69 is found the following statement, cited by Zunz, *Literaturgeschichte*, p. 28, note 4.

K. From I. Davidson, Poetic Fragments from the Gezirah I (J.Q.R., N. S., Vol. 1, pp. 109-111).

K. From I. Davidsoñ, Poetic Fragments from the Geaizah I (J.Q.R., N. S., Vol. I., pp. 109-111).

INTRODUCTION

100

7. *Tannai and Kaiti*

The contrast between the popularity of Kalir and the neglect of Yannai is perhaps the origin of the legend, emanating from R. Ephraim of Bonn, that Yannai, having become jealous of the reputation of his pupil Kalir, threw a scorpion in his shoe which caused his death.⁴ To take this statement literally would certainly be absurd. We must regard it merely as an idiom, undoubtedly Oriental in origin, for expressing unfriendliness. And while I am unable to find a parallel for it, I have no doubt as to the correctness of the interpretation. It merely points to some unpleasant relations between Yannai and Kalir.⁵

One point more touching both Yannai and Kalir must be cleared up before we proceed further in the study of our poet. Until now we held with

מִשְׁמָרֶת גַּעֲמָה 1870

13 NR 278 '45 100% P_{2O} ~1N

סימן קיב

עמ'. הצעאות. צילו.

מג' מאה שעריהם צייל.

[זא]. ע"כ בראשו [ד"ה ומ"ש שפירשו]. ובימיו היו מקרישין ע"ט ודואיה שתהי לא תיקן שם קרובץ לום ב'. ואני מצאתי ראייה חזקון ליר' ב' של פטח פיטר עכ"ל. ובזה אפשר לומר שבימי שפיטר היו המתחיל או על כל חייו שר. ובזה אפשר לומר שבימי קורין שוד או כבש ביהם ואשון כתם מתגוזין דשלתי מגלה [ל. ב].

מגלה (ג, ב).
אם מגן בסוכות יש לנו מנגן קרובות לשני הימים.
בם מכוחתי תחיתטנו בראשי הזרות ניכר שאינו התבא ר' אלעוזר בר' שמעון, שהרי חותם עצמו אלעוזר בר' יצחק הקליידי מקירחו ספר.
ונהארדי זיל' העיד עליו שהיה בו ניצמן נשמת ר'
אלעוזר ביד שמעון.

ומ"ש י"ג מעתה ואילו י"ג ימינו של י' מלך
סא"י מעתה. אך אף כמו עתוי מל"ס
הנזכר עליי מכך ריכוזם מוקטן במעט
טיט בבור מטה מ' גלגולו בכ"י מעתה כנ"ט כהה
ואב אל וקצת ע"ט אוין כט' כף גבירות פסאל קדמי
זרע, ע"ט מונט כו"ז סתום במליגלו ובליגלו מלהן נ"כ
כפ"ג:

א) תְּהִנֵּנוּ נָום עַמּוֹ כִּי לְמַ-
עֲכַרְתִּי יְקּוּם וְקַם יְשֻׁבוֹ:
לְבָנִים וּכְפַר אַרְחֹמוּ עַפְנוֹ:

۲۷۰۱۰۲۰۷ پیپر - ۲۹

בג') שליכט צוות פאו. יי' יטכ'ו סטודנט א-ט'לטן
במס טמו כל סקנ'ס א-טמלו; טמלו טם תלכש נו מסקנ'ס
גפלט עג'ליסט קלעפלט אויגן גי זא ענדיז ייקוט זונט זונט
לעכ'ו פיטסן דפס כמו מסטטו דמס כל יטכ'ן. האט'ס יטכ'ן.
כנויס פעלט נויעס טפheid סקנ'ס-טטמלו גלוועום נומס טפכתה
דמן פט יטכלטן זס + ל'ו ליכטיג בלאט פטן גיך וסקנ'ס מילט
לעס מלכז'ו טסומ מל'ט גוועס פיי. גוט' סקלווטיס ולט' יונט
ללקול. וו' יידין נכל פטג בדער טפפס ליטרטן. זאטו פט'ינ'

"(הַלְּבָן) וְאֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

69~90 'NY

רצוני להזכיר משדרו: אם מטהלתו, איז אני, כיהודי תלמידי, מביס צל
תגל מלהען יישראלי חום יש לו בכלל גזר הלכתי; ואננה לכם פasset: איגנו^ר
נורס סכל מקסם של תלמידים סטטיים במנון. תוצאות משלחת משלו
עגמיהם גשמיים. ברם, אל נא בתחום מרין בשלתו שרוון, כי „הזוג שנרגש
בידי עכו"ם, קוברין אותו בגדיין, כדי שיראה את דמו ויקום, שנאמר ונקי
דמס לא נקייה“. במילים אחרות, בגין יהוי מקבלים קורשה מסויימת כשם
ਮוכחתם ברם קדוש. והדברים ק"י בן גנו של ק"ו לודג הכהול-לבן, שטבול
בדםם. של אלו צעריות יהודים שנפלו במלחת השודור בדגנתם על הארץ
והישוב (דתים ולא-דתים, כי האיוב ייש לא היה מבידל). יש בו ניצוץ
של קוושות, הנבע ממסודות נפש והקרבה עצמית. יכולנו מצוים לכבד את
הגדול ולחייבם אליו בדרכך-ארך. איז הוא יוכל להקשר מה-Jack Union

איירוסין ונישואין שני שלכבים חם בתחילת חנות החיאשות מבליטים חם שתי צורות נפרדות של חיבור העתיק הנוצר בין איש לאשה. יש חבד מסויים בין שני שלבי חרייליזציה של התפקידים האישות. איירוסין מושתת על קניין (כסף, שטר וכו'), וחויקת נקבעת ע"י פעולה צורנית, חלכית-חוקית. מושדרת היא בחחלה רצון חופשיות ובכדעת מקנה ומתחייבת. חויקת היא קניינית אסתורית, האישות נמצוב זה מותמצה בעיקרה באיסור האשח על כל העולם והשלילה שבה מרובה על החיבור ע"דין חיה אסורה על מעלה מדיני סופרים. אروس ואירועה שתי חטיבות אסתטטי ציאליות חן. גוחומי קיומים מסווגים חם עדין, תחומות תחומות ביחסו המיטאPsiי. האיש בחתודותיו וחותמת בחתודותיו. חגובל המפוזר בין שני קיומים לא נמהה. היא גרה בבית אביה

הקיום

סיגרטיין

ביבה

(ירעמן)

הנאן

אן 67-67

את ג' (א-ז)

ג' (ג)

הירן (ד)

באחתתת תשגת תמייד

נס זיקתנו לתרבות ורפרוצופיות היא, כאמור בראש הפרק. זיקת איירוסין ביצד? אודם מישראל יכול לאחוז בתורה כזרח שאחר קונה נכסים או מקדש אשה בקנין כסף או שטר. מובן, שבשעה שהקנין בעט נופני או כלכלי מתבבא במפעלה סמלית המעדוה על יציאה מרשות מקנה וכינסה לרשوت זוכת — הקנין בנכסי רוחני אינו מתקיים ע"י מעשה צורני, כי אם ע"י החמכוות עונמה, יגעה בלשון חכמים. בעלותו של היעט בתלמידו נושא פרי ומتبטא בידענות התורה וכחכמתה; רקazon בהלכות, יודע הוא לחורות ומתי יצא בעניןיה של תורה. מוחיל הווא לעצמו בקיאות וגס חריפות, ידיו ורב לו במכמי החקלאה, והוא שיכת לו במשמעות משפטית-דרשנית. כדר אמרו חז"ל: "תורה דיליה היא, דכתיב כי אם בתורת ז' חפאו ובתורת ז' יהאה יומס ולילת" — "מתחילה מקרי מורת ד' ומשלמה וגרסת היא נקראת תורה" (פירוש רש"י טם). בקיצור, אודם שקידש את התורה וחיא נוארה לו, בכוחו לעלות לדרכו גבואה של למדנות להופיע אפלו כאחד מהכמי הדור, ביזו לחבר ספרים ובירען ולישב על מזין. מורות שוטפת ובאת מספירת בינה, חתמונה חעיניות השאננה, המסורה והמנחת, המבררת ותemptinyת

דרך תמיינון התלמודי

אולם ישנה זרגה למעלה ממשה. לפרקם התורה נישאת לאודם ומצווגת עמו. נישואיה עמו קמים עלייו ייחודה המביא ליוז יחויזת שטופה אחויזות שלמה. התורה נקלטה לתוך נבכי ישותו, ומתחזגת עמו. מי שזכה לכך זכה לנשמה יתרה, נשמת התורה, שטמנה בזקע מעין הברכה. כשהפירות בין אדם ותורה מוסט לנMRI מושתו נפתחים לפני לא רק מ"ט שעורי חשיבה והכרה הלכיות אלא גם מ"ט שעורי הרגשה וחוזות תלכיות. לא נפש משכלה בלבד, כי אם נפש בעלת חזון הלכי נוותן לו הקב"יה. החשיבה ההלכתית ההণיונית מתפרקנות מן החוזות והחיזון תטרוס-שלכליים, המתפרצים בסער טמעםקי אישינותו, שהשראת קודש חופפת עלייה. איןטואיציה מיסטורית זו היא מקור חיצורת וחיזוש ההלכיים. אין תשליך הקפדי, ועל ההגדירה המזויקת והונסחה הבהייה, חשוב אלא מה שהנפש החזונית מספקת לו. איש ההלכה שהתגורה נישאת לו ודבקה בנו "רואה" תכניות הלכיות, "מורמיש" אידיאיות הלכיות כאלו היו תוכני קול, מראה וויה. הוא תי לא רק בגללה כי אם את ההלכה, כמו שהוא חי בעולם ואת העולם בשיל צבעיו, בעלייו, בריחותיו ובחומו. בשלב זה התורה מתגלית לאדם לא רק במבנה בינה, המסתמנת את השכלויות השאננה, המבררת והמקברת, כי אם גם דרך צינורו של ספרות החכמה, שמננה שוטפת האינטואיציה הטאונית היוצרת, החוזות

ח) רבונו לא היה נוהג למסיק את החותן באמצעות דרישתו בשעת קבלת חפכים שסמכך להחותה. (כן שמעוני מתר"ר אחרון, חתן) ואיפלו בחפשיקותו אחרים היה רבעו מבקש לפעמים מהחותן שימוש להגדיר את דברי תורתו. (כן שמעוני מהררי לקובשטיין, שיויה). ובטעם הנמנוג שהחותן זורש בדברי תורה, עיין מש"כ בספר בעקביו חטאנו (עמ' צ"ה).

ונשמעוני מבב' הר"ר מודכי שפינא, ז"ל מפלרידה ששמוע מהם מהחזהו איש בטעם הדבר שטנו לחפשיק את החותן באמצעות דרישתו, שחווא בצד לחראות כמה השובח היא מצוות חנישואין, שמוטר אפיקל למכוור ספר תורה בצד לישא אישא, כمبואר בגמי' מנילה (וכז'). ובסמ"ת של מובלטין תלמיד תורה להחננת חכליה גמ' מגילה ג': וכשם הרבי נחמן מברוסלב מעatty כתוב, שמבוואר בספר התשב"ץ שכל מונגי החותונה מיסדים על מעמד הר סמי, שהתקיימה אז החותונה הנגדולה בין קהשתא בריך הוא וכנסת ישראל, ולפיכך דורש החותן בדברי תורה, וכור לעשרות הדברות, ולפיכך ממסיקים את החותן באמצעות, זכר לשברות הלוחותן.

רשימות

12

העיר רבתי עם

ב) אפיקל הדריכים מרגינשטייס אבלוט. הכל חי
אלא לאכול בשר וכור. עוד אמר בשם רבי יוזהמ, הפטוק אומר "יררכי ציון אבלוט".

לְמַעַן כִּי
(no ex)

החוור להבטחת תשואה באב סיטון חוקת לביז'ז

۲۷

שליקן סחת בית הבתמה למלך שבנה נס ירושאל, וטחיב ואיל ב- ז' שמש וזה קדור גור, וטחיב (אשיה ג', ב') במתהכבים הושכני, ט' מיט שליקן נט' (ב') אשר למד לאורי אורה קנית, וזהגון לשליק עוד נט' אשר מושם שמא ביתן מז' של והן שדיילק מטה. וווער שין מטהל עירית, והקרל טהפלין ברכת ערבית על ווקיקע כבורה והיך בכ' באבלם, אזען איזרכיט לשונוח סקוטם באבלם, כי ישית הקרכען הדיא עזקה החטוי, ובגיה למתרען גמאלן ועהו י' לען כל מזגת פטאנט פעלן נאנטט זט' מט' לבן זיאצן פלון פיקען פט'יך', ו' וטנאנט זט' זט' זט' מלולות, ומי נאפען פיקען פט'יך': ואומר קרייט שלם עם חותקלין, י' וחווא אט' פיקען פט'יך עלה' בלחש רצוך אורה ה' וווער על מסרא מעלה איסיה, וכובך עלה' בלחש רצוך אורה ה' וווער על מסרא מעלה וקווא איסיה, ב' וזהגון וווער לאייביה קלט' י' בבל איטה שער תפ הרואשן, כי נט' וווער דלאג'ת קלט' בשארכטט זער תפ הרואשן, כי נט' וווער דלאג'ת קלט' בשארכטט

הנחיות שנדיכים לニアת סט ד' חותמות בוניה. לא רצ' **הנחיות סט ד' חותמות בוניה.** לא רצ'

במדבר לנוינו תורה מסע
במדבר לנוינו נחנן בדקה: ניסע מפקת עיתנו באולם אשר בקצתה הופיעו:
וישעו פואלים נשבע על-פי קוחיות אשר על-פני געל צפונן נחנן
לפניהם מגדל: ניסע מפני קוחיות ניעברו בטור ליטים תמרחים נחננים פלאו
גרר שאלות ימים במרקם אולם נחנן במרחה: ניסע מטהר נחננים שם:
אליה ובאילם שטחים אשלה עינת מים ושבעים תקרים נחננים שם:
וישעו מאילים נחנן על-ים-סְגָן: ניסע מים-סְגָן נחננו במרקם-סְגָן:
ביד ניסע ממרקם-סְגָן נחנן בדקה: ניסע מפרקנה נחננו באלווש: ניסע
מאלוש נחנן בפרקם ולא-היה שם מים לעם לשנות: ניסע מפרקם
נחנן במרקם-סְגָן: ניסע מפרק סְגָן נחנן בפרקית חטאנה: ניסע
מפרקית חטאנה נחנן בחרטה: ניסע מחרטה נחנן ברטה: ניסע
מברטה נחנן ברמן פרץ: ניסע מרמן פרץ נחנן בלגהה: ניסע
מלבגה נחנן ברכפה: ניסע מרכפה נחנן ברכפה: ניסע מרכפה נחנן
סְגָן נחנן בחר-שפר: ניסע מחר-שפר נחנן בחר-שפר: ניסע מחר-שפר נחנן
במאנלה: ניסע מפה-הילה נחנן במתה: ניסע מפה-הילה נחנן בתרה:
היה ניסע מפרח נחנן במתה: ניסע מפה-הילה נחנן בתרה: ניסע
מחשענה נחנן במלות: ניסע ממלות נחנן בצעען: ניסע מבעל
צעען נחנן בטור לטרגד: ניסע מטור לטרגד נחנן ביטבתה: ניסע
לטרגדת נחנן בערנית: ניסע מעברינה נחנן בעצון גבר: ניסע
לטרגדת נחנן בערנית רוא גרעש: ניסע מערשת נחנן בטור הדר
ה מעצין גבר נחנן במרקברץ רוא גרעש: ניסע מארש נחנן בטור הדר
ה באה הארץ ארים: על-אארן נכון אל-הדר נדר על-פי יהוה נעמה
שם בשנות תארקעים לאאת בגיינ-הראל מאארן מצלים בטלרש
ה קסמייש באחד לחדר: ואבן-בריש ועריש וערירים וקצת שעת במוינו
ה בדור תשר: וישע נתקען מלך אurd והוא-ישב בתגב
ה בארץ בגען בכא בני ירושלמי: ניסע מדר לדור נחנן בצלמנה: ניסע

במדבר כח-כט	תורה	דעת
ויאמר אליו אַל תִּשְׁאַל מָה אֲלֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמָსֶלֶת נָעַלָה וְאִם מִימִיךְ גַּשְׁתָּה אֱנִי וְמַקְנֵי וְגַתְתִּי מִכְרָם בְּקָן אִזְנִיךְ בְּרָכְלִי אַבְרָהָם: וַיֹּאמֶר לֵא מַעֲבֵד נִיאָ אֲרוֹן לְקָרְאוּ בְּעֵם בְּכָר וְקִידְבָּנָה: נִמְאָן! אֲרוֹן בָּתֵּן אֶת-יִשְׂרָאֵל עַבְרָה בְּנֵיכֶן וְעַטְיִשְׂרָאֵל מִעַלְיוֹ:	וְיִשְׁאָלְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִתְעָנָה תְּדַבֵּר: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים בְּנֵי וְיִשְׁעַט מִקְשָׁת נִצְבָּאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִתְעָנָה תְּדַבֵּר כִּי מִשְׁתָּחַוו וְאֶל-אַתָּה בְּנֵי תְּהַנֵּר עַל-בְּנֵיל אֶלְעָזֶר אֲדֹם לְאמֹר: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-עַמְּךָ פִּי לֹא יָבֹא אֶל-הַאֲרָץ אֲשֶׁר נִתְּחַזֵּק לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אָשֶׁר- מִמְּרִירָם אֶת-פִּי לְמִינְיָה: גַּח אֶת-אַתָּה וְאֶת-אֶלְעָזֶר בְּנֵי וְתַעַלְלֵ אֶתְכֶם רֹדְתָּר: וַיַּפְשַׁט אֶת-אַתָּה בְּנֵי קָנְעָנִי וְהַלְכָתָם אֶת-אֶלְעָזֶר בְּנֵי וְאֶתְכֶן יְאַסֵּף וְמִתְּשִׁםְתָּם: וַיַּעֲשֵׂת מִשְׁתָּמָה כִּי שָׁה אֲזָה יְהוָה נִיעַל אֶל-רֹד הַתְּהָרָל לְעֵינֵי בְּלִתְעָנָה: וַיַּפְשַׁט מִשְׁתָּמָה אֶת-אַתָּה בְּנֵי קָנְעָנִי וְתַלְבֵשׁ אֶתְכָם אֶת-אֶלְעָזֶר בְּנֵי נִימָת אֶתְכָה שָׁם בְּרָאש הַתְּהָרָל נִירָד מִשְׁתָּמָה וְאֶלְעָזֶר מִן- שְׁנָהָר: וַיַּרְא אֶת-לִתְעָנָה יְהִי גָּנוּ אֶתְכָה וַיַּבְּכוּ אֶת-אַתָּה בְּנֵי שְׁלָשִׁים יוֹם בְּלִ	כט
וְיִשְׁעַט תְּבָנָנִי מִלְּךְ-עַד יְשַׁב תְּגַנְּבָנִי בֵית יִשְׂרָאֵל:	בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּרַדֵּה נְהַתְּרִים וְלִלְכֵם בְּיִשְׂרָאֵל וְשַׁבְּנָה מִפְּנֵי שְׁבִי: וְיִרְדֵּן בְּיִשְׂרָאֵל נִירָד לְיהוָה נִיאָמֶר אֲסִינְתָּן תְּהַנֵּן אֶת-תְּעַטְמָה כִּיהְ בְּנֵי וְמִקְרֵבָת אֶת-אַתָּה: וַיַּשְׁמַע דָּבָר יְהוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיַּתְּנַחַת אֶת-תְּבָנָנִי נִתְּגַלֵּם אֶתְכָם וְאֶת-עֲרִירָם וְיִגְּרָא שָׁם-יְמִיקָּם תְּמִרְמָה:	כט

פרק שניות עשר

שבועת ימים פרק ראשון יומא 6:

רבית רטאל 18

ב' ז

ה'ג

卷之三

כָּל
כָּל
כָּל

דמכתא

טבילה. מגל מים: מילג' קומס חומס וטלאן הווער זונז'ין
קדרתון נספחים (ווערטה דעכט): זונז' קאנד פלאטס פֿלְאַטָּס זונז'ין. זונז'ין
האנדר גאנז אונז. אל פֿאַטְעַן אַלְטַעַן בְּנַעַן (פֿעַן):
טבילה זונז'ין - טבילה זונז'ין: זונז'ין זונז'ין

משלחת פוטוס . נציגת מוסטס : חוויה אוד
 הארכיטקט צ'רנש . נציג צ'טמיט
 סטג'ן : צ'רנש . איזק :

הדין על רתקנא
 הדין גזיל לו פוטוס . נציג
 כרכזון האלון הא קרכזג
 מליא וו (האנר ז) : פוטוס
 פוליטס . מל כל מיל דלק אידס
 אגרילון סטיג הילק : דד לנטש .
 נטראן מאט פטמיה : טטראן
 ווון . הפטו מלהט נטראן
 מטראן מילק נכלי דרכם למלה :
 הוונט נכלי אלט . קרט קמלין
 כל אטנטאט פטמיאן גאן אטמאן

על מושבה פעד האמד רבי חזא רבני
 צ'ג'ריאן (ג) בא רדאצ' אודרי ה אלודcum

עמ' רטנאי

אוון שעומדים למעלה נסיה להן לטה
למטה נהמה לך למעלה לך לkitים מה שאנדר
ויש לא דעஆ את קבוזו רחמא בר' העיני
אדר אך משה רבינו אמר יודע דין כבוד
בריב הכא ולא ידע איז את קבוזו
שברבז רוחב חזאה הברכא אשר בך משה
איש האלים ואיך חטא ברבי העיני טמי^{טמי}
מה נגיד משה אמר בית טהרה בך לנצח
על משחה פועד האמד רב' החטא ברבי
ש-העינים (ג) בא רדאוב אדרי ה אלודכם

סא רג'ז

४५

183 2007-08

תנ"ה

בספר כתוב כי ר' יוסי ור' חיוני קודם לא נזכר כלום פלאין מעתה פה כל והכetta לר' נחמן נחמן ור' חיון נזכיר
כל עוד דיברנו וכשכו ואנו בז' חוץ נזכר תמי' כבישתו או בכינוי יחתוך נפלו ויזטול פלאין. זה סבבוס
נארחות דבוקו נסיגת הפלוט כו' חפץן כל יברלה. פ' י' מה' פטוק וכו':

זורעניא פְּקָדֵל עַל סִגְוֹת קֶשֶׁה שְׁלָמָה וְאַהֲבָת לְדוֹעָה נְסָמָן :

כחנו החינוך קידם כל חסלה מהר פטוק זפז

דבִיאָד

אַדְנָן עַלְם אֲשֶׁר מֶלֶך בְּטָרֵם כֹּל יְצִיר נְבָרָא: לְעֵת גְּמֻשָה בְּחַפְצָנו בְּל אֵין מֶלֶך שְׁמוֹ נִקְרָא: וְאַחֲרֵי כְּכָלּוֹת הַבָּל

ה

תַּחֲבִרְזָנִי בֵּי הַלְּגִיּוֹרִי מָאָרֶד : סִינְשְׁבִּרְזָה עַבְרִי
כְּפִנְצְּדָמְרָעָבָה וַיַּכְבְּרוּ אַלְמִינְכָּבָה תַּפְשְׁעָנָה אֲשֶׁר
לֹא וַיַּלְקִידְרָז יְוֹשָׁלָם וַיַּמְתַת וַיַּקְבֵּר בְּמִכְבָּתָה
אַלְתָּיו וְכָלְיָאָהָה וַיַּרְשָׁלָם סְמִחָאֵלָם עַל
יַאֲשִׁירָה : סִי וַיַּטְנוּ רַטְחָה אַלְמִינְאָשִׁירָה יְאָמָר
כְּלִינְעָשָׂרִים । אַלְשָׁרוֹת בְּקִינְעוֹתָהָם אַלְאָשִׁירָה
עַדְלָהָם וַיַּעֲנָנָם ? לְקָם אַלְיִישָׁרָאֵל וְקָם כְּתוּבָם
עַלְתְּקִינְוֹתָם : וַיַּחַד דָּבָרִי אֲשִׁירָה וְהַדָּבָרִי עַקְרָב
בְּחִזְרָתָה יְהֹזה : וַיַּדְבֵּרְיוּ רְהָאָשָׁנִים וְהַאֲדָרִינִים
זָנָם כְּתוּבָם עַלְסָפָר מִלְכִיְשָׁרָאֵל וַיַּרְאָה :
לֹן וַיַּקְרֹב עַמְּהָאָרֶץ אַתְּהָגָאָהָן בְּנִי
יַאֲשִׁירָה וַיַּמְלִיכָה תַּחַתְאָקִיו בְּרוֹאָשָׁם : בְּגָד
שְׁאַדְשׁ וְאַמְלִיטָם שָׁעָה יְאָהָרָה קְמָלָה גְּשִׁלְשָׁה
תְּהָלִים פְּלָךְ בְּיוֹשָׁלָם : וַיִּסְיָרֵד פְּנִיקְמָדָרִים
בְּרוֹאָשָׁם וַיַּעֲגַל אַתְּהָאָרֶץ מְאָרֶת כְּפָרָקָט
תְּהָלִות אַזְרָן יְהֹזֵב . מְאָרֶת : אַזְרָן . יְהֹזֵב : וְיָהָזֵב . מְשִׁיחָה (אַזְרָן) :

10

מצדחת דוד

בגדר גן: (ט) ומלאי, חתולית פלך עטף בכוח נזירין; (ו) (ג) גינולן;

בדמות פוליסט: אֵת פוליסט נִלְמָד נְלִימָד מַפְרִישׁ מַלְכָּסֶט; (כ) זיוון קז'וֹס, סְמָרִיט;

בקוממיות זיו נחל: כְּפָנִינוֹן. פְּנִינוֹן וְלֹא מִפְּלִיכָּה סְכָלָה יְנִפְרֵת חַלְבָּס;

פְּנִילָה וְפְּסָחָה נִילְמָד נְלִימָד נְלִימָד: (כז) על רצ' פְּמָסֶס. קְמִינָה סְפָלָהָס פְּנִילָהָס אַרְכָּמָס;

טְנוּמָה וְטְנוּמָה נִילְמָד נְלִימָד: (כז); (כט) פְּנִילָהָס סְפָלָהָס. פְּלִילְדִּיטָס, פְּמָלְדִּיטָס;

דְּלִילָה פְּמָשָׁה נִקְרָאָה פְּמוֹרָה נִדְבָּלָהָקִיאָס וְלִלְלָהָקִיאָס; פְּנִילָהָס כְּפָלָהָקִיאָס;

דְּלִילָה פְּמָשָׁה נִקְרָאָה פְּמוֹרָה נִדְבָּלָהָקִיאָס; (ז) קְנִיעָהָטָס;

פְּלִילָה נִילְמָד נְלִימָד נְלִימָד נְלִימָד: (ז) קְנִיעָהָטָס;

פְּלִילָה נִילְמָד נְלִימָד נְלִימָד נְלִימָד נְלִימָד: (ז) קְנִיעָהָטָס;

פְּלִילָה נִילְמָד נְלִימָד נְלִימָד נְלִימָד נְלִימָד: (ז) קְנִיעָהָטָס;

15/2 ינ' חנוך

כבר, גיאום 2'

לד
א. קד-שנה שנים יאשׁו במלבו ושלשים אחות שנה מלך בירושלם:
ב. נעשַׂה חזיר בעני יהוה מלך בררכי קוז אביו ולא-סר ימין
ושקאוול:

ו. ובשנה שים לפלבו וזה עורה נער הילן לדוש לאלה תהיך עד אביו
ובשנים עשרה שנה חיל לטשר אחים יהודה וירושלם מרים תקומו
ד. ורשותם וטסלים וטוסקות: מנהצע לפשׂו את מוקחות תבעלים
ה. והפניט אשר-למעלה מצללים גרע זלאשיות וטסלים וטוסקות
י. שבר זמק נזוק על-פנוי תקברים מובחים לטעם: עצמותם בקניט שונף
על-mobchotim [mobchotim] מטורר את יהודה זאת ירושלם: ובגדי^א
מנחה ואפרים משמעו ודר-גפטלי כחර בתיהם [בחרבתיהם] א[
סכיב: נינפץ את-טומחות ואות-תאשרים וטפסלים כתה להזק וכל-
ה. קהקניט גרע בכל-ארץ ישראל נשב לירושלם:
שmenoּה ערורה לפלבו לטהר הארץ ובית שלח את-שלון ק-אצ'יו^ב
ו-אות-משיח שר-העיר זאת יוחן יואחו המוביל להזק את-ביה
ז. יהוה אל-ה'ו: נבוא אל-חלזון וכברן הגוזל ויתנו את-ה'קם המבוּא

אל-ה'ם בשמעך את-ך-רי עלי-חטאים יהול וועל-ישׂר'יו וטהר לפשׂ
ה. ותקיע את-בג'יר נפגן לעני עם-אי שטעה נאם יהוה: דבוי אספָנָה
אל-אָבְנִיך (ונאסתט אל-קָרְבָּן קְשָׁלָם לאי-תראיה עיליג בכל-
הנְּרָ� אֲשֶׁר אֵנִי מֵיכָא עלי-חטאים יהוה ועל-ישׂר'יו נישבו א-ת-חטול
ז. דבָּרָה: ושלוח נפלוּג נאספָן את-בָּל-זקנִי יהוה וירושלם:
ו. מעל-הַמִּלְחָמָה וכ-ל-אַישׁ יוֹמָה וישׂר'יו ר' שלם וטבניט
תְּהִלְוִים ובל-הַצְּמָמָר (עד-זקן ויקרא באניג'ט א-ת-בָּל-דָּבָרִי ספר
ה. הפליטה נזקנָא ביה יהוה: נצמָר הפלך על-עמור ניכרת א-ת-בָּרִית
לפנֵי יהוה לְקַבֵּת אַתְּנִי יהוה ולשמר או-ת-מצוי וערקי ותלוּי בבל-
לבנו ובל-גְּבָרָה לעשות א-ת-דָּבָרִי נכנית תבוחרים על-נפער תהה:
כ. נעלמד את בָּל-זקנָא בירושלם ובנְקָמָן מצש' ישׂר'ל נישלים כברית
ו. אל-ה'ם לְזִיכָר אבותיהם: נס' יאשׁוּז א-ת-בָּל-הַעֲוֹבָת מבל-ה'א-רכות
א-שׁר לבני ישראל תעבד את בָּל-זקנָא בישראאל לאבד את-יהוה
א. אל-ה'ם בָּל-יְמָנוֹ לא-רוּ מ-אַחֲרֵי יהוה אל-יְמָנוֹם: נ' ע' שה
יאשׁוּז בירושלם פסח לייה וצמחי נסח בזרכאה אשר לחיש
ב. בראשון: ועمر הבנאים על-משמורות נוחותם לצבאות בית יהוה
ו. עאמר לילוּם זומבונים [ה'מביבנים] לבל-ישראל תקוותים ליזה
ה. הנ א-ת-אַרְוֹן ל-קָרְשָׁבָת א-שָׁר בְּנָה שלמה ב-ר'יד מלך ישראל:
א-ז-ל-כם מושא בכתף עלה עבר א-ת-יהוה אל-ה'ם ואות עמו ישראל:
ד. ורוכנו [ו-ה'כינו] ל-כית א-בָּוּתִים ב-מִלְחָמָתם ב-קָרְבָּן ר'יד מלך
ו. ישראל ובמכתב שלמה בנו: ועמו בקדש לפלאות בית האבות
ל-אותם בני-ה'ם נחלת בית אב לילוּם: ושהטו תפשׂ ותפשׂ ותתפרק
ו. וה'כינו לא-ה'ם ל-זשות ברבר-יהוה ביד-משה:
ו. נרם
יאשׁוּז לבני-ה'ם ל-אן בקשׂים ובנְעָוִים דבל לפסחים לכל-

• 23

三

נג. 'צְדִיקָה הַוָּה ה' בֵּי פִיהוּ מִרְיחִי' מי אמרו לפסוק זה יאשׁר אמְרוֹת הַזָּא הַוָּה דְקַחְבֵּב (דְהַבְּבֵב) לה. כ) 'אֲחָרִי כָּל זֶה אֲשֶׁר הַכִּין יאשׁר אֶת חַבֵּית עָלָה נָכוֹ לְחַלְתָּם בְּכַרְכְּמִישׁ עַל פָּרָת' בְּקַרְכְּסִיּוֹן דָעַל פָּרָת עַיְשָׁלָח אֱלֹי מְלָאכִים לְאָמֵר מָה לֵי וְלֹךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא עַלְיךָ אַתָּה הַיּוֹם כִּי אֶל בֵּית מִלְחָמָתִי וְאֶלְחָמִים אָמַר לְבָהָלָנִי' מִפְּנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָנָי עֹזֶלה (שם. כא) 'חַדְלֵל לְךָ מְלָאכִים אֲשֶׁר עַמְּנֵי' זה לשון עבודה בוכרים 'ולא הַפְּבָב יאשׁר פְּנֵיו' ז'לא שמע אל דבריו נכו מפי אלהים' זה ירמיהו שאמר ליאשׁר קה מתקבלני מישעיה רבי (ישעה יט. ב) 'וְסֻכְսָכִתִּי מְצָרִים בְּמְצָרִים' ולא שמע לו אלא אמר לו משה רביה דרבך לא קה אמר (ויקרא בו. ז) 'וַתַּחֲרַב לֹא תַּעֲבֹר בְּאַרְצָכֶם' ותרכבו של אותו רשות עוברת בארץ יבתחומי זה והוא לא כנִיה יודע שביל דורו עובדי עבדות בוכרים מני שלש מאות משלח זוג תלמידים למיבגרא עבדות בוכרים מבהיון ובוון עלילין ולא משבחין פלוט עד דבקון אמרין טרידור טרעדן מן דבון טרדן לתרעה הווון חמן ימיה אמריו עלייהון מן דאתא ותיקון הוא ואתא וקלקל לפיקה וורה"ב לה. כב) 'וַיָּלוּדוּ הַיּוֹרְם לְמַלְךָ יאשׁר' אמר מני שלש מאות חצים הורי בו עד שנעשרה גופו בכרה ותיה ירמיהו מצית אחריו לידע מהו אומר ומה היה אומר צדיק הוא ה' בֵּי פִיהוּ מִרְיחִי' פִיהוּ ופְום סְרִסְרוֹן.

מדרש אמרת פהיחאה ז' ר' ברכיה

ברכה קל דזמר זכריא לא עיל באהיה ור' קרא כל דזמר זכר קרא דטפ羞א לא שמא.

זכר אחר ימאר בקדושים גודא אמר רבי סימון יוס שזיהוג בזיהוג לרשות אל נערת פהן שני לכשין גדר בקהה ובקיי פלכות קיומ קודה' קנהא הויא דקחיב וכוריא ז' י' זיהוי באשד גערא ולא שפערו זיהוץ על נער אמר רבי זיהוץ פיר נחכמה קהה שהווא גונן חוץ על נער וסוחרו ער היה סוחרים וקבי תורה הרא דקחיב וורה בלו. טו) זיהוי מלעכדים פפלאי האליזרים' רבי אבא גוד קהא אמר פקרת זו שהיא מלחכת קשיה' זעיר גשרים על לב ר' ר' רבי זמי בשם רבי יצחק אמר לפי שמי לייני הדרו מפללים בפדיים וקמיהו קמיהו נכוון וכורין אנטקעטלתון ואומרם וחוקאל י' ב' ז' עתיזון אשור הויא חזה ליקיטים ולבאים רחוקות הויא נבא אמר לסת קקדוש פרוץ הויא חיכם כי במקבים פית הטעני ביד' וידה בלו. ז' ציעל עליהם את פלא' קשיות ונקרג עתוניהם עתיק' זגו' וקחיב (מייב' נה. ט) זישלוף אתי פית ה' ז' פית תאנדרש' זאת בית הפלון' ז' קלטן של ערךינו' זאת כל קמי ירישלם' רבי פבחס קש רבי הושעיא אמר ארבע מאות ושמוניות קמי בוניאת

כ' י' י' - 2)

וקלחו י' ז' זילטב העקר על התארץ קלהה' מבבל וזה רשם חזרו (שם) 'הַרְוחָתָ פְשִׁיבָה אֶל הַאֲלֹהִים וְגַן' ז' וה' חוץ ניקש ב'ין שגופלך רוח תגעש גלו' ובזון שאליה סה' ימיה מקוון עליהם 'אַתָּה יְשָׁהָ בְּזַדְד'.

כד. רבי יוחנן אמר ר' ישעיה כב. א) 'קַשְׂאָ גִּיא תְּזִילָן' גיא שקל החוזים מתנאמים עליה גיא שקל החוזים עומדים ממנה ראמיר רבי יוחנן כל גיאו שלא בוגרשו שם עירו ירושלמי היה גיא חיזון' ששהליבו דברי חזים לאין (שם) מה לך אפוא פ' עליות קלו' לבנות' וליאגרא פלקון לוון אמר רבי לוי אלו גפי הרוזן.

"Rabbinic Rhetorics of Space," in Ra'anan S. Boustan, Oren Kosansky and Marina Rustow, eds., *Jewish Studies at the Crossroads of Anthropology and History: Authority, Diaspora, Tradition* (Philadelphia, 2011), 135-46.

W. Wirgin, "On the Shape of the Foot of the Menorah," *Israel Exploration Journal* 11:3 (1961): 151-53.

סנו ל 121 פיר נטנ'ג א'ג'ר מירא א'ג'ר, נטנ'ג ג'ז'ז'ז
169-כ'נ'ט, (1981) IN מירא א'ג'ר, סנו א'ג'ז'

THE NEW YORK TIMES, MONDAY, JUNE 25, 2012

C3

Technology Identifies Lost Color at Roman Forum

By ELISABETTA PODOLEDO

ROME — Historical sources describe the menorah looted by the Romans when they destroyed the Second Temple in Jerusalem in A.D. 70 as made of gold, as God instructed Moses in Exodus.

So the recent discovery that a version of the menorah in a bas-relief on the first-century Arch of Titus in the Roman Forum was originally painted a rich yellow should not come as much of a surprise. But given that the image faded to the color of its underlying stone long ago — like so much else in and around the Forum — precise knowledge of its once-bright pigmentation comes as an exciting revelation to historians and archaeologists.

"The Bible said it was gold, but the monument, as it was seen for centuries, told us it was white," said Steven Fine, the director of the Arch of Titus Digital Restoration Project and a professor of Jewish history at Yeshiva University in New York, which is sponsoring the project. "Isn't it cool to be that much closer to the viewers of the first and second century?"

The findings were made possible using noninvasive spectrometry readings carried out on the arch this month.

"The advantage of this method is that it doesn't harm the monument," said Cinzia Conti, the state archaeologist responsible for the arch. The monument is not only an important part of Rome's physical history but also "very significant for the Jewish community," she said.

The arch, inaugurated in A.D. 81, has two interior reliefs that commemorate the Roman victory over Judea by Titus, a military commander and future emperor, and his father, the emperor Vespasian, a decade earlier. One relief shows Titus' triumphal ride on a chariot, the other depicts a procession into Rome with loot from the temple, including the menorah as well as a sacred table and trumpets.

Professor Fine, who is the director of the Center for Israel

Top, the menorah, originally painted a rich yellow, on the Arch of Titus in the Roman Forum; above, the arch.

Studies at Yeshiva, said that the menorah was a natural meeting ground for "both Jewish and Roman studies."

For Jews, he said, the Arch of Titus has been an emotional

lighting rod for nearly two millennia. The Jewish community in Rome is the oldest in Europe. "For centuries the Jews in Rome would not walk under it, as they saw themselves as exiles from

Jerusalem forcibly brought to Rome," Professor Fine said. "Then in the 19th century the arch became a marker of Jewish antiquity and pride, a symbol of exile and redemption that is important to Jewish heritage."

The arch's menorah is thought to be the image used for the emblem of the State of Israel, though that hypothesis has been debated.

In recent years there has been a drive on the part of archaeologists and historians to discover the original colors of ancient statues and monuments, boosted by technical advances in the field. (Tests for color carried out on many of the monuments in the Forum in the 1980s that removed samples from the stones did not yield significant results.)

The latest generation of ultra-violet-visible absorption spectrometers are more manageable and more sensitive, "so we can get a reading analyzing a grain of pigment on a square centimeter and that is very helpful," said Heinrich Piening, a conservator with the State of Bavaria Department for the Conservation of Castles, Gardens and Lakes in Germany.

Mr. Piening did spectrometric readings on the arch and compared them with a database of pigments and dyes to identify the original color. The menorah, he said, was painted a particular yellow ochre "that would have looked like gold from far away."

Ms. Conti said more tests would be carried out on the rest of the arch, depending on financing.

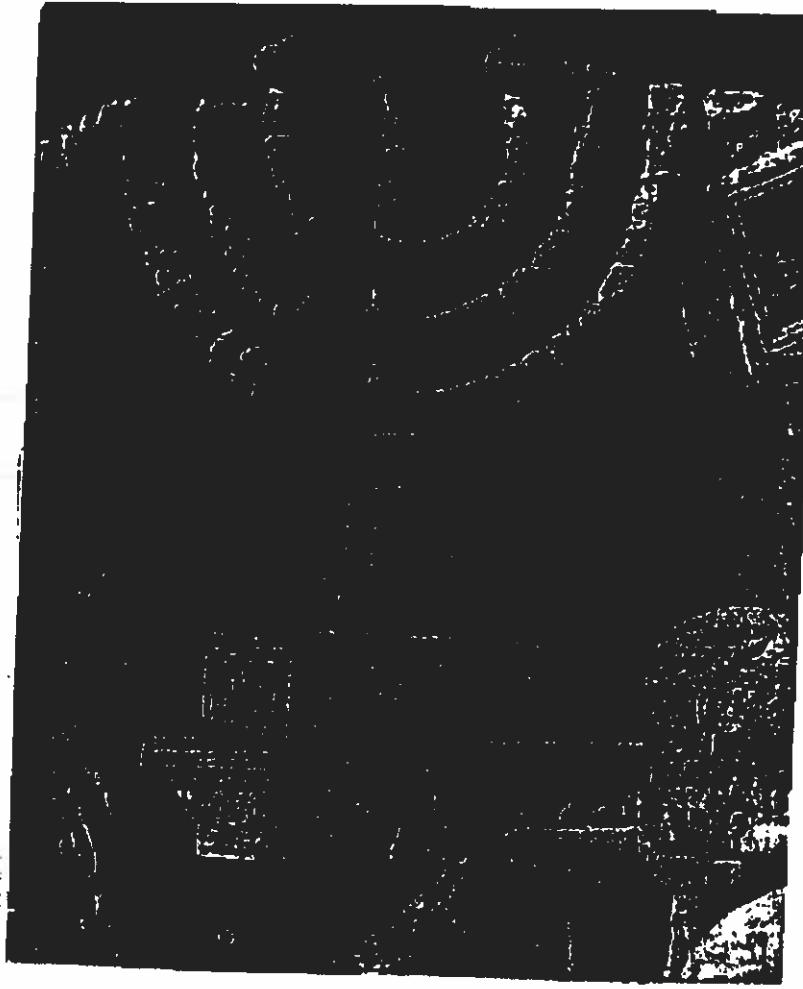
The spectrometric readings will also be used to fine-tune "Rome Reborn," a 3-D model of ancient Rome developed by Bernard Frischer, a professor of art history and classics at the University of Virginia. "The Arch of Titus will be the first monument in 'Rome Reborn' that will have full restored color," said Dr. Frischer, who was part of the team working on the monument. "But we still have another 10,000 buildings to color."

କାର୍ଯ୍ୟ ପରିବହନ କରିବାରେ ଏହାରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲୁଗା କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

one redemption, but He did not reveal when these events would occur. Even Moses was not able to penetrate this mystery. The juxtaposition of *hurben Ko*, Po means *hurben*, and Ko means the full realization of Jewish destiny, as in "בָּעֵד קֹה, וְיַעֲשֶׂה כֵּן", We will go to that place" (Genesis 22:5).

Their father, Jacob, was prepared to tell them when the final redemption will occur. After God revealed this secret to Jacob, however, He concealed it. At first Jacob knew, but then the secret eluded him. The Torah says, "And Jacob called his sons, and said, 'Gather yourselves together that I may tell you that which shall befall you in the end of days. Assemble yourselves and hear, sons of Jacob; and hearken unto Israel your father'" (Genesis 49:1-2). According to our sages (Bereshit Raba 99:5) these verses mean that Jacob wanted to tell his sons the secret of *ge'ula*, when the messianic era will take place. But, as our sages said, the Divine Presence left Jacob, and he could not tell them. Jacob asked, "when will the end be known?" They persisted and asked their father for the answer. They it and expect it every day, "I will await the coming of the Messiah every day." And pleaded that [God] send anyone else. According to the Midrash (Pirket DeRabbi Eliezer 40), Moses was referring to the prophet Elijah, as it is written in Malachi, "Behold, I have sent my messenger before the face of the great and terrible day of the LORD" (3:1).

Moses was intimating to God that he did not want a partial assignment, limited to the *slasher* of the redemption from Egypt, if Elijah had the role and privilege of being the messenger of the final *ge'ulah* and the *Melekh HaMashiah*.

ביה/לא - 25/31

שםות - מדרשת תרופה

Exodus 25:31 וְעַל־**מִזְבֵּחַ** תָּמִיד יְהֹוָה תַּעֲשֶׂה
תְּמִלְאָה פְּנִימָה תְּמִלְאָה נָשָׁרָה יְנִגְהָ
וְקָרְנוֹת בְּכִזְבָּרָה בְּפִתְחָה וּבְלִזְבָּחָה

שׂוֹמֵן פְּנִינָה מַלְאָה תְּלִינָה וְסִדְרִית גַּלְעָד
לְלִילָה טָרָה וְצָבָה וְיָמָקָה מַעֲלָה
מַעֲלָה שְׁלֵמָה מַתָּה שְׁלֵמָה וְזָהָב מַעֲלָה
פְּתַחְתָּה דְּבָרָה מַעֲלָה וְגַיְעָן כְּנַעַן כְּנַעַן
סְלָמָנָה בְּגַיְעָן כְּנַעַן מַעֲלָה בְּגַיְעָן
מַלְאָה נַעֲמָה לְכָלָן מַעֲלָה מַמְלָאָה מַמְלָאָה
כְּנַעַן כְּנַעַן . כְּנַעַן סְלָמָנָה
סְלָמָנָה כְּנַעַן . כְּנַעַן סְלָמָנָה
לְלִילָה מַלְאָה מַלְאָה וְסִדְרִית גַּלְעָד
מַלְאָה נַעֲמָה (סְלָמָנָה) : סְלָמָנָה
בְּגַיְעָן וְסְלָמָנָה . סְלָמָנָה וְסְלָמָנָה
סְלָמָנָה וְסְלָמָנָה יְמִינָה יְמִינָה
כְּנַעַן כְּנַעַן כְּנַעַן כְּנַעַן כְּנַעַן
כְּנַעַן : סְלָמָנָה סְלָמָנָה . וְסְלָמָנָה
כְּנַעַן נִזְחָתָה לְמַעַן פְּנִינָה : מַעַן
רְלֵבָה כְּנַעַן (בְּגַיְעָן) . סְלָמָנָה קְרִיְיָה
אַלְמָה כְּנַעַן בְּגַיְעָן סְלָמָנָה וְסִדְרִית
מַמְלָאָה וְסִדְרִית מַמְלָאָה אֶלְעָם
סְלָמָנָה סְלָמָנָה (לְמַעַן) (סְלָמָנָה)
לְלִילָה כְּנַעַן זְבָדָן זְבָדָן : בְּגַיְעָן

חווז'ה. הבן נ' אצל אביו ציא לא ליטראות בן
תמלין רוזנטוב אבא עטבם בבה' ז' שטינ'ז
וחדר מ'ה שפחה אל בית אבא נודם ק'ל
באלך אלש פעטט וויג' אל פעם אהת י'בָא
הט' מל' סקס קיטט וויא על בברזה
וילס'ר כי פלא חותם אט'ן צ'טליין צ'א בון
תמלין צ'א וכוין דקח לה נפק אל'ן אט'
ל'זון שאול כל מ' דאות לנין ליטשאַל
וועילטער לבעז'ה לאסקל כל דבש אטכט
ויזא איזראָא שקסה וקיעה וויז'ן דראָט
רבי אלעדר בר רב' יוס' איז' ראייה בעד
'[רטן]' הווע' עליה כהה טיפ' ריטט: מרטנֶן
העיגל והטורן און מאטערן מנג'ן שוק געז'
שפטה האצט'ה הנבל'ה ווון צ'טבל'ה וכבר'ה
הנ'ת און מאטערן ה' טע'ה ה' לפטאָ אטיל'ה
'בקל' בנטאיין: 'טב' אט' רב' יהודה אטער
שטואָל לא שט' אלא' ליטטואָת. וויזט
הנטבען דיא' אוביל' לנוין אבילה' ינטגעט'

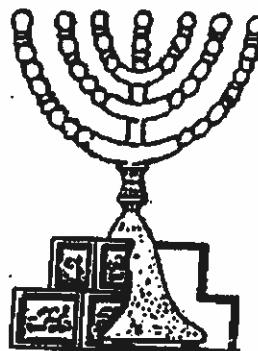
ונזחם מכל מושך שפזר שאר מוו' שבניר'ו וען
עליו למשה מעשה המכט' מוקם מהו פוי נסנא
בריב' אישחרובבי אלשחרובב לה כה סה עד
עשה ונקט ביה בשלטאות ארון המשעה והנורוב
וועש איזין עז' שיטים אטזים וצ' ארנו
ואמה והצ' רחוב ואמה וצ' קומץ אלא
כפרות פטה מועל הדני רב' גאניא כל זבלים
עשה טשה נזגה בת' חודה מטה איכן
ומורה הדרבן ומורה קיטטען כפרות מטה ארנה
ומורה חביבה נזגה מטה קיטעה לא בענה
א' לאמר מפוזת שכליים שענאר' יועש
לו מפוזרת פטה שכבי מטה לילן פטה אף
באן פטה וגילוף סכליים נפיזו תפשות מדרבה.
א' האמיש' רטפתה מיעט הטעטה ווילף מציען וויניאו ^{ויעץ} רטפה במנ' מס
אל זוב ורחב ב' אצעבאות וטוקט' מאון לאון וברוב עלו' ב' שיפן זיד
ז' א' מלטעללה וקרש למבד מלטטה אויד אליעזר בר' יוס' איני ווואחו ברוט
ז' חוב עליך פרש לה בשיטה איזה דינ' כל' מבלי ואין דינ' כל' מהקיט'

הגע'. זה מודל על עיבונך: יב'(א) דבירת העשויין וגזרן אליך צה'ר מודל מבלט שמי' אוthon טובי לחתון. הגננת חתן הצעודה גזרה לא של טמן הצעודה ומקה' על אז'ן אקירה ושותה ובני כהנה ובני כהן מס'יה אל' בטבתה של אגוזים של'ין וטבון והכעתם עלי' מטבח ביצה; יג'(א) [פעות בר' פראן ששב' והתען לרוגרים וערבו' כל' לפניו' מה' עלי' ותבונת' בדין ביז'ה מודל לאמר אלהו' והזנה וכבה' קשחה' ותקון' למינה' עד שחק' לבית באל': יד' אל' ([עמוקן הביטן]) שאון' לם' והק' לשלם' וכו' (ב') ומאן'

Wrigley

I see in the pedestal of the sarcophagus on the back of Tintoretto's Assumption base, but a box-like screen made to cover it. This base itself was hidden under the hexagonal screen and probably conformed with the design on the coins of Antigonus. Fig. 1 shows how the box could be fitted over the lower part of the sarcophagus. In order to understand why it looks like a podium with two steps, we assume that it was constructed from panels made for other purposes, for instance for the manufacture of lecture boxes. Roman sculptures contain many representations of lecture boxes decorated with designs similar to those on the pedestal around the sarcophagus. It was easy to build a hexagonal screen like this by joining a number of such decorative panels.

It is obvious why some such kind of contrivance was necessary: the *sauvage*, if placed on the platform of the *charrette* to be carried high on the shoulders of the *messengers*, would be in constant danger of falling during the parade, for the *charrette* swayed in all directions as the *beaters* walked. To secure the *sauvage* with ropes would certainly have been neatightly. In accordance with the solemnity of the occasion an appropriate dress-up and display was therefore invented. It appears that the box was constructed in two halves to fit the base of the *sauvage* closely. It could be easily attached at the bottom to the platform of the *charrette*.

1

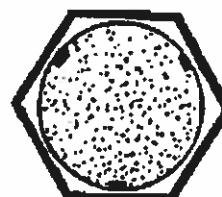
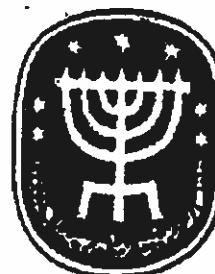

Fig. 2.

מיעוזין-המקדש הרכמי
חברה על סל פידית ירושלים
מפעלי-הברון וסלאג אופוינט כי סל כדרון ישכלה גראם בערך ג'הן:

© 1999 by Bar-Ilan University

הנְּגִימָה
שֶׁבְּדִין

Dura Europis

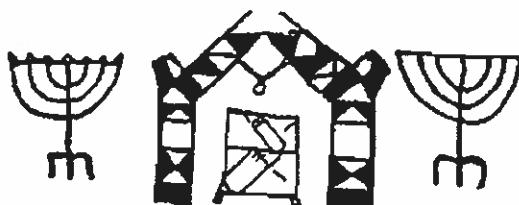

רָאשֵׁם, הַיּוֹן, בְּזִבְחָה הַמִּתְרָה

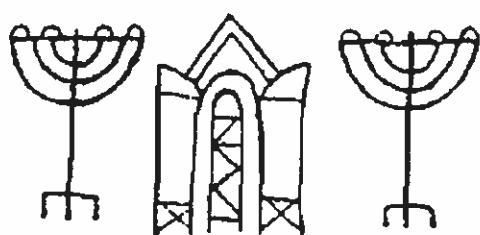
פרק שלישי

א. המנורה מפורשת צורתה בתורה; ארכעה נביעים וחני כפתורים וחני פרחים היו בקמה חטנורת שנאמר ובמנורה ארבעה נביעים פשודים כטהוריות וטרחיה. ועיר טרא שלishi היה סטיך לירכה של טורה שנאמר עיר ירכה עד טרחה: ב. שלש דגליים הי לת. שלשה בטורות אחרים היו בקמה המבורה שפטון יוצאים ששה חקניט. שלשה מצד זה ושלשה מצד זה. וככל קה זקנה טן שלשה נביעים וכטהור וטרח וחייב טשודים כטו שקייט בעשייתן: ג. נמצאת כל

סארכומס זי זעדיין

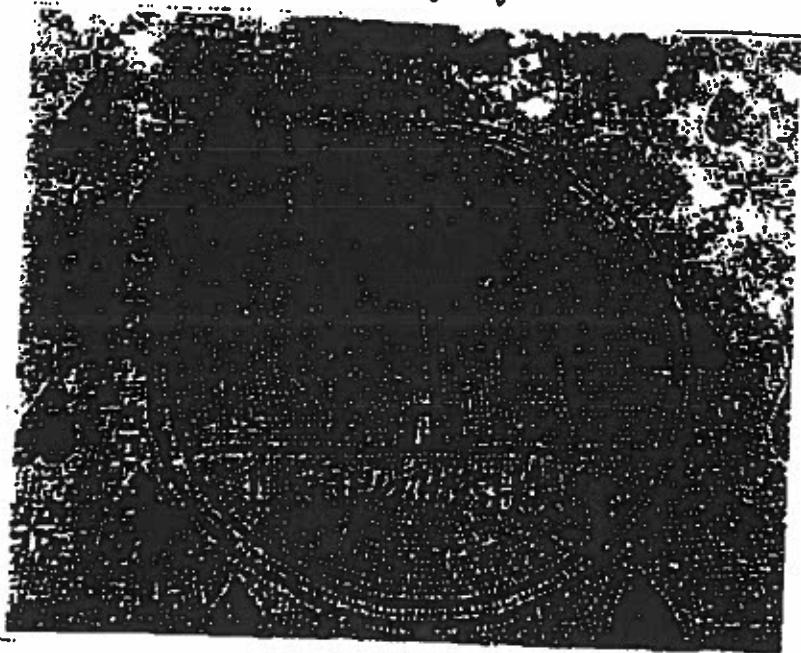

109 (p. 26)

110 (p. 26)

synagogue floor ' י' 181

It is not good what our government does today. Just when we have merited once again the light of Zion that is symbolized by the menorah, [the state] chose specifically the image of the menorah that is on the arch of Titus, which, it appears, was altered by foreigners. . . And not only this, but an expert in the science of antiquities has testified to me that the menorahs that are formed on the graves in [Jewish] catacombs in Rome . . . are all with three legs, as are all those formed on the mosaics in the remains of ancient synagogues that are in the land of Israel.

ה' הַדָּגָן, בְּבֵבֶר אֲלֹנְגָן וְאַנְגָן
(אִינְגָן) יְמִינְמִין, ד' נֶצֶחָן, 1975, 27

לא פוד שופת פְּשָׁעָתָן גָּדוֹלָה מִזְמָרָת, פְּשָׁעָתָן שָׂבָעָתָן מִזְמָרָת
בְּזִין מִזְמָרָת בְּבִנְתָּה, פְּשָׁעָתָן מִזְמָרָת מִזְמָרָת
שְׁבָקָרָת פְּשָׁעָתָן. אֲבָרְבָּנָלְמָן תַּלְמִיד בְּבֵבֶר דָּבָר, אֲבָרְבָּנָלְמָן כָּלָחַ בְּלָה
פְּשָׁעָתָן מִזְמָרָת . . . וְאָלָה וְכָלָמִיד אֲלָה מִזְמָרָת לְבִי גָּדוֹלָה מִזְמָרָת
בְּבִדְרוֹת הַקּוֹדְשָׁה (עַמְּכָאָלָה) שְׁמָמָה הַמִּזְמָרָת בְּלָה הַקּוֹדְשָׁה
בְּקָמָקָמָה שְׁמָמָה כָּלָמִיד בְּבֵבֶר שְׁלָה וְדָלָת (עַמְּכָאָלָה) בְּקָמָקָמָה
מִזְמָרָת הַמִּזְמָרָת נִשְׁמָמָת כָּלָמִיד בְּבֵבֶר שְׁמָמָה
סְרָעָנָה, וְלָהָלָל בְּבֵבֶר בְּבֵבֶר בְּבֵבֶר.

'ה' נֶצֶחָן יְמִינְמִין - יְמִינְמִין נֶצֶחָן', נֶצֶחָן יְמִינְמִין
. 163 נֶצֶחָן, גְּדוֹלָה גְּדוֹלָה גְּדוֹלָה

אך נוראה לי שיזכר מפענומת והיזמות לתקנת קורנות של טמי
אטמיים למתקנות. עתה אורות וווע שקיבלו פלאות דלון למילוי זכי
עטן. בסיכון זה עבדו אווז דורך הסדרה, דורך תושטטלים
והגבורה. בסיכון זה נורם ובסיכון זו עלי. ואם אנטטן בן יש קראג
ונזטטת פשטוות לאטלאט. וויהו כוונא נטשור לטען: הסיכון זו והלכו
אל היכלה ואל הוועי הנטאות. רגאי דוחלטן בסיכון כל חמי. ואנטט
לטען להסיכון, בסיכון שנטקנעם נימיטן ביטוועט ווועגומט, דהוי וווע
שייאז אווז דורך גאנט האבען. וויהו צווך עליה הילא, ובנטקום שטול
חו שם אונא בונא גאנט.

Yael Zerubavel, "Antiquity and the Renewal Paradigm: Strategies of Representation and Mnemonic Practices in Israeli Culture," in
Doreen Mandel, ed., On Memory: An Interdisciplinary Approach

The adoption of the menorah, the ancient seven-branched candelabrum, as the official emblem of the state of Israel in 1949, provides an excellent example of an icon that functions as a bridge between the two periods. The selection of this ancient object for the design of the new state's emblem represents the state's claim for historical continuity from antiquity and underscores its role as custodian of the Jewish national memory. The choice of the particular menorah design has an even more resounding meaning: it was modeled after the image of the Second Temple menorah that had been taken away by Roman soldiers and paraded by them in Rome as evidence of their victory over Judea. That image, which was displayed on the Arch of Titus in Rome, encapsulated the loss of the Jews' national honor and their uprooting from their homeland (Handelman and Shamgar-Handelman 1990; Mishori 2000, 139–64). The use of the same menorah design for the state's official emblem can therefore be seen as a symbolic act of restoration of lost national honor. The large menorah monument erected near the Israeli parliament building in Jerusalem constitutes a counter-monument to the historic Arch of Titus. The exiled menorah has been symbolically returned to the land of Israel; it now serves as a central icon of Jewish sovereignty and represents the Zionist renewal paradigm. The two olive branches that flank the state's emblem represent the hope for peace, thus moving from the past toward the future, while preserving a symbolic continuity between the biblical and post-biblical past and contemporary Israel.

(Oxford, Bern . . .,
2007), p 338

ו' דצמבר, ז' ציון
בלי הערכה

מי שלא מעדין ומכבד את מה שיש לנו, אין לו קני בדבריו ואם חסר בהכרה, חסר בערך הדכו ומאבד אותו. עשו הפסיד את הברכות, לא בגלל המכירות רק בגלל שכיווה את הברכות - "יזבו עשו את הבכורה".

בראשית כהביבים:	תורה	תולדות
בנער לו ידוה נטער רבקה אשתו: ויהרץ חננים קרכלה ותאמור		
ט אמְרָפֶל גַּפְתָּה זֶה אֲגָבִי וְמֵלָךְ לְדֹרֶשׁ אֶת־הָחָזָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לְהָשָׁעִי גַּיְתָּ[וְטָלָט] קְבֻטָּה וְשָׁעִן לְאַפְתִּים מִפְתִּיךְ יְפָרְדוּ וְלֹאֵם מִלְאָם גָּמָע נָרָב סִסְיָבֶר צָעִיר: וַיָּקָלְאוּ וַיַּעֲשֵׂה לְלִיחְתָּה וְתָהָתָה תָּמָם קְבֻטָּה: וַיָּאָזַעַ נָרָאשָׁן		
ס אַרְמוֹנוֹי בְּלוּ קָאָגָרָתָ שָׁעֵר וַיָּקָרְאוּ שָׁעֵר וַיַּעֲקֹב וַיַּצְמַךְ בְּנָשִׁים שָׁעֵה קְלָרָתָ אַמְּם:		
ס אַתְּנָה קָאָגָרָב עַלְוָו וַיָּקָרְאָו שָׁמָוּ יַעֲקֹב וַיַּצְמַח בְּנָשִׁים שָׁעֵה קְלָרָתָ אַמְּם:		
ס וַיָּגָלְלוּ תְּקָעָלִים גַּנְעַלְוִ אַשְׁלָוְ אַיְשָׁי שָׁרָה וַיַּעֲקֹב אַשְׁלָוְ פָּמָעָב:		
ס אַשְׁלָלִים: וַיָּאַתֵּב יַעֲקֹב אֶת־עַשְׂרָה בַּיָּצְדִּיקָה וַיָּבֹקַח אֶת־יַעֲקֹב: סֵל נְזִירָה יַעֲקֹב נְזִיר וְנָבָא עַשְׂרָה מִרְתְּשָׁרָה וְזָהָעָה וַיָּאַתֵּב עַל־בָּן גָּרָא־שָׁמָן סְלָעִיטָנִי נָא מִרְתְּאָלָם נָאָדָם תָּהָה פִּי עַנְפָּה אֲגָבִי עַל־בָּן גָּרָא־שָׁמָן לְאַלְפָה אַרְוֹם: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כִּים אֶת־בְּכָרָתָה לְיִהְיָה: וַיֹּאמֶר עַלְוָה הַהָּעָגָנִי לְאַלְפָה תְּמָה וְלְפָהָה עַתְּה לְבָנָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְׁקָעָה לְיִהְיָה כִּי־יּוֹם נִשְׁבָּע + לְאַלְפָה לְוַיָּה וַיָּקָרְבָּן וְעַלְפָה נְתַנוּ לְעַשְׂרָה לְחַם נְזִיר עַנְשָׁם וַיָּאֶלְעָנָה שְׁנָתוֹת נִיקָם וְלָרְגָן וַיַּעֲשֵׂה אֶת־הַבְּכָרָתָה: + נְזִיר רַעֲבָן אֲרָצָן מַלְכָב הַרְעָבָן הַרְאָשָׁון אֲשֶׁר תִּהְיֶה בְּפִי אֲגָרָתָם נִילָּחָם + נְזִיר רַעֲבָן אֲרָצָן מַלְכָב הַרְעָבָן הַרְאָשָׁון אֲשֶׁר תִּהְיֶה בְּפִי אֲגָרָתָם נִילָּחָם ← בּוֹ		

ה' ז' דצמבר, ז' ציון ד' ציון

וְאֶלְעָנָה וְאֶת וְקָם וְלָרְגָן וְבּוֹ שָׁעַד אֶת הַבְּכָרָתָה... וְשַׁתְּבִין וְרַי עַיְלָר בְּיוֹם תְּבִורָה
זה קודם, כשאמר "למה זה לי בכורה", או בוז שאנדר. ויבוכר את בוכותנו לעקב,
ולמה זה מדינית הכתוב שביהו זה לי בכורה, רק אוד שאכל ושותה?
נדאה לומר, כי מקודם. כשהבא עשו מן השותה עית ודרוב אופשר היה למזרא עד זכות
עליו, טהנתה רעבונו מוכחה זיה למבודד את הכתורה, עונין שטנער (משל, ז' ל): לא
יבתו לנגב כי יגנוב למלא נשוא כי ירעב אבל לאחד שאכל ושותה. לאוד שטהנט
רעבונו ונזה מעיינותו היה צריך מցטנו להזיק לו, מה עשייה? וזה ציד להתוועט
לטפונו שנכשל, שעשה מה שעשה ביגל רעבונו. אבל הוא לא בן עשה. אלא ואכל ושות ויקם
וילן, בלי נקיות מגזטן, בזאת שטוח. סאיילו לא אירע ולא כלום. בזה התברר שביהו את
הכורה... ←

לזר לזרה ופין למאריך ולוי הדרין למאריך אכין
קדודיליס נלהן יאהר דיל גומטה גל לאן זאכט
סומך נגמיהן וו מלון יודה ריטמן [טמגאלן] מז
ללאן זטמונט למאריך מז טב לאן זאכט זאכט
חרדיה אוור יודה גל מז גל זאכט לאן זאכט זאכט

ריאת ששבת כל סני משקן בבר בעס
סורה זורקת בו מטה ובמזרת פול שזרק
קדקן מתוך קיבת ישעיהו נעד נער
וזשן יין וגדוע נתק העלך ל חטא אם
שגדים יבטים או שנידם גנורים סד מה
ហיא רבי יוס דגליל אמר זדים זדים איז
שב שפטן שטאמר ללב ולל בקדיבא
הטעם יעד רע שפטן שטאמר עאמ פשע ז לרשע בקרב לבי אין סד אלודם לנו
עינו ביטנים זה וזה שפטן שטאמר עיטר ז זטאמר ז ליטר ז ליטר ז ליטר ז ליטר ז
לטן אבין להשען בשופט נפש אבר
ירבען בנן אלו בטנים אמר ליה אבוי לא
שבק זר זר כל בירתו אמר רבא לא
אבר עלמא אלא לשען גנדי אל למיד
גנדי אמר רבא לדע אונש בנמשה אם
אזכ נמר הו אם לא אמר רב לא אבירי
עלמא אלא לאדרוב בן עמי ולרי תניין
בן חזון לאדרוב בן עמי תגולם תורה ולධבי
תניין בן חזון הא הульם תורה ולධבי
ח אללה ז בגיא ר אליעזר אמר אם
שבד בכל נפש לך מה נאמר בכל טאנ
חם נאמר בכל טאנ לבה נאמר בכל בבל
נפש אלא אם יש לך אמת שנות חביב
עליז מבוטט לך נאמר בכל נפש לך אם
יש לך אמת שנות חביב עלי צנוט לך
נאמר בכל טאנ זרכו עלי צנוט לך
נפש אלא אם יש לך אמת שנות חביב
עליז מבוטט לך נאמר בכל נפש לך אם
יש לך אמת שנות חביב עלי צנוט לך
נשאך אפלו עמל את נשאך והר רבנן
פעם אחר נזהה מלחת הדשעה שלא יעסק
ישראל בהזזה בא פעוט בזיהה ומפני
לבי עקיבא שהה מסקל קתולות ברבים
ועסוק בהזזה אמר ליה עקיבא זאי אהה
סחורה טבע מלכות אמר לו אם אמשול לך
טשל מה הנדר חמה לשעל שהה מה לך
על זב הנדר והאת דנים שדו נתקבצית
הנאה לבתים אמר לך טבי כה אם

אומר רבי יהודה אמר דבר לא אמרו אלא מון התפקידים והוגנים וכז וא' וא' אמר ר' יוחנן לא אמרו אלא מון התפקידים ולפניהם וכבר שאלת ובשאלה נוד ווכמן שהשכיבת ששהה חד תגונת ביהודה לא יונת כחורה ומיעקב אלא צפן והוזם ובוגל לא יונת אליה כחורה ומיעקב ר' יוסי פחד שעוגה ר' יוסי אמר לא אמר אליה ברהואה ובמקומ שאון שם נוד ובוכמן שהשכיבת שעה והובקע אסרים חבטים ווינו התק אמר באניין צדין וצגא איזק תגונת ביהודה לא יונת כחורה ומיעקב אליא צפן והוזם ובוגל צפן והוזם אמר כחורה וסערוב כחורה ורב' יוסי פחד שעוגה ר' יוסי אמר לא אמר אליה ברהואה ר' יוסי אמר בכמן שבית הצעקען קיים אמר בכמן

58

ירחם ויאמר ר' לזרותנו וירושינו תיכי ומיד שעה וער עולם. התשע
שאיש כיה גנטם באהתנו פיסורים של זמגנו יוחר. הוא פשט שעצמו
רישורי נוגעים לו יותר, אך אופר האיש שיק פמי פודאות אנשי פולון
פוניות כיב נרתע. האמת הווא פודאג ומצער על ישרי אבשים ולחן
ישראל אבל פיט בליך תכיתו הטעטלתו היהיטה עד כדי להען דין
להקשות קשות הווא פמי שפתיו סט הווא אין לא יגיא אל מזבב
הנראה שרותה בולחה וזה הדבר שאברנו שדריכים לפסוד את גשו
העכמתו גיגיטהוי, זאו לא תעט אמאנו ויאמן באומה שיפת השכל
בץק ובאתבת ד' לישיאל.

ולפי פבגנו הקמן אפשר זה רמז העבן שתלמי ריע פאל אוטו
רבינו ער בען והשיב להם כי היהי ומי בכל נפק ומי/
שפיט נדעת קשות אගול ובי שין שתלמי ריך ישאלות עד בגין
זה כל איש ישראל מוכן לפסוד גשו לד'. וכן בנין נא מה השיב
לهم פגומו כל ימי וויהי מצער ומי ולא ענת לוות את השםוק בלבנה
בכל נפשך אפלו והוא נטל את גשתך. ולהגיל אפשר פרט למגבנו
תחלמי ריך שבאמת הגשער ביכ אל פיתת רכם ומדרה עליה בלבט שאלת
פשה רבינו זו חודה וו שפיה יראו שחי לא יתירוח ולא הפס
אנתה פונה. ורצו שרבת החוק באומנות גונלה ידבר גומות איה
דיבורים ועיי ישפט בום אמתה ואלה ריבנו דיל ריבנו יבא
עד כוון למבב של וויגת ואוון מד כוון ואופר תלם לא פירשו את
שלמות בדור היבב רק ברונו רבנו עיב. פמי שכבר אמר ד' לפער
על זה שחוק, ודיי ובין שמנת שיפת בום אנתהו, لكن דבר לו
מנצחו וזרונתי כל ימי היהי ומי, ועכיז שבו לידי ומי.

זהנה זו שלא היהת גונלה ריך על עשרה חירם בלבד, לנו בקש
התהומות אנטה עי שיבר עט ריע. משאכ' עטה שחגורות
רעות הם על כל ישראל היה, אז פט בעגנון צרכית אנטה לתהוק,
כי נחש טרב זוקלי שלטן בס איס אחות פישראן פולו לפסוד גשו
לי בעה בסין, אף שלהתוק על יזרו עטה לא טני שכבר או לבב
את ניכן נטהתו בבריה ריל ועיי מתהוק ותהבורת גורגד, וכן אילו
הרי כי נדען אל לנו שלא כל פטלו ולא כל שפנינו וזה לסתן אשר

וראות כהה גם בין אלו שחז מקיז מאוניות טלית. אהדים פרטים מטה
געמה האמתה אצלם, ומקשים לאפור, לסתן עזבונו, ואם כדי לקלב אונטו
לטורה וחכלה מיסרים אונטו, אז אודבנה המורה וכל עוזש נארס וכי,
הנה אם מדבר איש היישראלי זאת בלשון תפילה והונתני, בשicket לכו
לפני ד', מזכה דיא. אבל אם כי מתקה קושית, ואפייל אם איינו מתקה
ריך אמתהו פגימות לבו געמה היה, או השם יטרכו.

ואמונה היה יסוד היב, כשהיא היה נגמת אצלו זו חז נקרע היה
ונתרתק טבנו ית/, הנשנות שנזנות בגייגם שכוח בתשובה
וchezgalot מגינעם עלות טהורת וכוכבות. ומקים אונדו לר' שטן אוחם
חומייסרים זיסרים אלו יעלם ד' פזוכים וקרובים אליו ית/, אבל מי
שאמנתו געמה וויה לגשע שניותה נגינעם ריל ועוד גוטה שמ
חטא על פצע, ואחר איזה זונן כטהוא רוחת איי באומן החטאיהם. שואלה
זונן, מה הוועתי בכל יטורי אם כל הוועם כי בטהולה

ובאמלה מה פקם לקישות זין ולשלות. הן אמת שיטויים כמו אלו
שאננו סובליטים עתה באות דל אוות לנכתה מאות שנים. אבל מ"מ
איך זה גדרה לתבון את מצשי ד' אל, לאחט היה נבלו נבון אוחם
אם גם קלוח אחד של צב שעה ד' לא בגון, וטכשכ' גנטס לא נשיג
ונשבל את מלוך וכשייל את דערו ית/, וזה זה גיצה בדעתנו להבן
מה שווא ית, ויתעללה יודע ומכין, ולמה זה גנטס איש כתה פיטודים
אלו כתה יתור מכל היטויים שעברו על ישראל פא, לפחות באלפַט
גמרא וסדרש וטע פנורות ישראל פאו וער עטה לא געמה אנטה
וחתה געמה, כי אלו האנטים שאטרים שיטויים כמו אלו גוד לא היה
ישראל טוועים הם, בטורם ביהםך ביהיר ומי היה כמו אלו^{*)}, ד'

^{*)} (הנ"ח: ריך בחזירות עהוו עד שלחי דשעת תש"ב היה
כבר, אבל בחזירות משות, ומיות רעות
ומשות, שחדשו הרשויות הרווחה משות, עליינו בית ישראל,
משליה תש"ב, לפי וויעטי בדבוי היל ובדבוי הימין אשר
ישראל בכלל, לא היה כסותם, וזה ירחב עליינו וצילנו פירט
בחרא עז. — יוס ווישק ייח גפלוי תש"ג, אמ"ב.)

פסחא דנוקין משפטים פרשה יז

עמו עד שדגשנו לחשעים וטעני טרי לא נגעלו דלת במשי וטחים דבאים ולתן שכר ייטם
ווניגטם לרבות שכיר עזקה; רצית שגאן, כי חוץ לפצען ציקו מיל' תזה ויריד נישעה
מפני) זון אזה מזא באירוע כהו שין עניות ואניטות לעזין כי שאנר זהה העלים לי
עמך פראר זה יאנר לוי אמי זהה יקיא בזע יעקב זה יכטז דיז לוי' ובזע ייאיאל יכנה
עמך פרא לוי אמי מל יתרוב כי חטא זה יקיא בזע יעקב אל' נמי ציק זה יכטז
(ובזע פרא) לוי אמי מל יתרוב כי חטא זה יקיא בזע יעקב אל' נמי ציק זה יכטז.

כִּי אָלֶף בְּעֵילָה וְשֹׁמֶר זְמַרְתָּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׂמָךְ.

ענות בדק דבר דבשנו.
אם ענה תענה את עני פציג ואחר עני טוען. דבר אחד (יב' א' יט')
את ענה תענה מגד שאותו חיב עד שיענה ישנה. יכבי דינה רבי ישמעאל ורב
שצען ייזען לדין אמר לו רבי שצען לדין ישמעאל רבי לבי ייזען שאני יודע על ס-
אני נרמז אשר לה רבי ישמעאל לרבי שצען מסיק בא אריך אקל לין או לשאלה וצבתיו
עד שתהא שות' טעם [ונטהל] גוילן או עיון צלייך רבי שצען
ענה ועוד עני פרוביה ואחר עני סומך אשר לו נחצני רבי וכאנירט רבי שצען
זהו ישמעאל אשר לה רבי עקיבא לתפליז אותה אלה רבי שצען ענץ' לסתענת שאלו מיביה
יעזרה לך בדרכך לא זו סקליט אותה אלה רבי שצען רבי ישמעאל אלא נלז וידיע
למי ט שאור וזה העול טגביזנות נילז עוזרת לך בדוחית וסילק אלו סבינותינו
ש' דבזין אבד וזה איש טען על לך ואנשי חד נאסץ ואין סין (ישעיה ז) ואנשי י' ז-
שלוט ינות על ט-כחות דילך נתז לבבז ותג' קיב' דינה ביני עתנה ועט פנא ותונדר
כ' אם עזק יצק אליו טפוע אשפוע עוקתו (יכול) כל זון שדה אזעק

הנִּזְבָּחַ מִתְּנִזְבֵּחַ

אללו מטרתו ואנוקט באהרן טבוי שלא וזה לו בן זהות ר' ינ' חזקיה (בן עיריה)
בפזיזין עליו חאותם על זה נאה לבבות על את נאה להח Abel מליבט מרים
ובצחודם בצחודם לבנים עשרים מרים ובירודם שער לבגדיהם שמהלך ודקון
נאל כל התחזות שבעלם והכל לו [א] (ו) וכן אשר בשעת טירוח שבען
ושפטעאל לריכא ושרא כל עסא לבירא ען מבירא (ז) חזון אהוים וכבלון
ארחות אמת ובשבג רשבג' ורבו ישבועאל גוזה לעליות שידרכן וזה רבי
ישבעאל בוכה וריש אמר אבן בוחר בשתי פעימות ארחות נתן בוחרך אל צדיקים
ארחות בבחת (אל) (כ) אמי בוכה על שאנו נזרניין (אלא על שאנו נזרניין)
מושובי דבם וכטמפל שבחות אמר לו שאנו בסעודה וזה ישוב וישן וכאה
אשר לשלאל על נלהה על פחהות שלה חדב לה התשאש יון חוא והדרודה
ארחות (ארחות כב) אם ענה העונת מהו (ז) והזה בחריב והחריע אתם ברוב ר' ינ'
רשבג' וזה בבחת ורבו ישבועאל חוויט בדורותם אל ויכשוחת ר' ינ' ר' י' באות
הוּא מוצח אל ר' ינ' ר' י' ב' עוז החוץ מתגוזם שן וקיין בדורותם והבז
עמץ וזרען אל מוצח והוזה לעלם וחולן לא זו פקליט אלא ריש וריש
ועכשוד מל' הזה ליפוי כי שאמור היה חועל שטוף שעדרעת מזל שעדר למא
לעלם הפליך ונתקלק אלן מן הפלים (ארחות ז) דבזקיך עבר חון איש שם על
לב האומר (ז) יבא שלם ינשות על מלחמות (ארחות ז) וכשתנדת ר' ינ' כקטמי באות
שכמעה אלל רבי חזון נן בכוא האיג רבי חזון בין הדרין עוז החזי שקס
אות מלחמות וקרש את במלחמות הפטז איזען שמערט לא נחת ר' ינ' (לא מדרי
שפתה) על היגל ולא על שלג עמל בירוחה בכל סד לא נחת ר' ינ' אלא לסתות
שמאמד (ז'קאל ז) הזה קזאל לבט לסתות בכל אשר ומי וידעום כי אני ז'י
סנק תוך יטס מוערט לא יצמא מוקם בז' שלא וזה (ז) שם משלבין ז'
כ' שענבר (ז'ה ז) רבד (כח) נאם ז' רבד (כח) נאם ז' (ז'ה ז) נבלת ז' ואדם כהון ז'

הנִּזְבָּחַ בְּמִזְבֵּחַ הַמִּזְבֵּחַ

them by bands!'" Now it came to pass that as they passed through the towns where Jews dwelled, they said to one another: "Look now, we are going a long way to seek out the profane shrine⁸ and to avenge ourselves on the Ishmaelites, when here, in our very midst, are the Jews—they whose forefathers murdered and crucified him for no reason.⁹ Let us first avenge ourselves on them and exterminate them from among the nations so that the name of Israel will no longer be remembered, or let them adopt our faith and acknowledge the offspring of promiscuity."¹⁰

When the Jewish communities became aware of their intentions, they resorted to the custom of our ancestors, repentance, prayer, and charity.¹¹ The hands of the Holy Nation turned faint at this time, their hearts melted, and their strength flagged. They hid in their innermost rooms to escape the swirling sword. They subjected themselves to great endurance, abstaining from food and drink for three consecutive days and nights, and then fasting many days from sunrise to sunset, until their skin was shriveled and dry as wood upon their bones. And they cried out loudly and bitterly to God.

But their Father did not answer them; He obstructed their prayers, concealing Himself in a cloud through which their prayers could not pass, and He abhorred their tent, and He removed them out of His sight—all of this having been decreed by Him to take place "in the day when I visit";¹² and this was the generation that had the fortitude to stand in His Sanctuary, and fulfill His word, and sanctify His Great Name in His world. It is of such as these that King David said: "Bless the Lord, ye angels of His, ye almighty in strength, that fulfil His word," etc.¹³

That year, Passover fell on Thursday, and the New Moon¹⁴ eighth day of Iyar, fell on Friday and the Sabbath. On the of Speyer, and murdered eleven holy souls,¹⁵ who sacrificed their Creator on the holy Sabbath and refused to defile themselves by adopting the faith of their foe. There was a distinguished, pious woman there who slaughtered herself in sanctification of God's Name. She was the first among all the communities of those who were slaughtered. The remainder were saved by the local bishop¹⁶ without defilement [i.e., baptism], as described above.¹⁷

On the twenty-third of Iyar they attacked the community of Worms. The community was then divided into two groups; some remained in their homes and others fled to the local bishop seeking refuge.¹⁸ Those who remained in their homes were set upon by the steppe-wolves who pillaged men, women, and infants, children and old people. They pulled down the stairways and destroyed the houses, looting and plundering; and they took the Torah Scroll, trampled it in the mud, and tore and burned it. The enemy devoured the children of Israel with open maw.

Seven days later, on the New Moon of Sivan,¹⁹—the very day on which the Children of Israel arrived at Mount Sinai to receive the Torah—those Jews who were still in the court of the bishop were subjected to great anguish. The enemy dealt them the same cruelty as the first group and put them to the sword. The Jews, inspired by the valor of their brethren, similarly chose to be slain in order to sanctify the Name before the eyes of all, and exposed their throats for their heads to be severed for the glory of the Creator. There were also those who took their own lives, thus fulfilling the verse: "The mother was dashed in pieces with her children."²⁰ Fathers fell upon their sons, being slaughtered upon one another, and they slew one another—each man his kin, his wife and children; bridegrooms slew their betrothed, and merciful women their only children. They all accepted the divine decree wholeheartedly and, as they yielded up their souls to the Creator, cried out: "Hear, O Israel, the Lord is our God, the Lord is One." The enemy stripped them naked, dragged whom they forcibly baptized in their profane waters. The number of those slain during the two days was approximately eight hundred—and they were all buried naked. It is of these that the Prophet Jeremiah lamented: "They that were brought up in scarlet embrace dungheaps."²¹ I have already cited their names above.²² May God remember them for good.

When the saints, the pious ones of the Most High, the holy community of Mainz, whose merit served as shield and protection²³ for all the communities and whose fame had spread throughout the many provinces, heard that some of the community of Speyer had been slain and that the community of Worms had been attacked a second time,²⁴ and that the sword would soon reach them, their

wailing, but we did not understand a word of what was being said.

We returned dismayed to our house—for it was close to the synagogue. Upon hearing this, we cried out: 'Ah Lord God! Wilt Thou make a full end of the remnant of Israel?'"⁵¹ Then they went and reported the occurrence to their brethren who were concealed in the court of the count and in the bishop's chambers, and all knew that this decree was of God. Thereupon, they, too, wept exceedingly, "Righteous art Thou, O Lord, and upright are Thy judgments."

On the New Moon of Sivan, Count Emicho,⁵² the oppressor of all the Jews—may his bones be ground to dust between iron millstones—arrived outside the city with a mighty horde of errant ones and peasants. They encamped in tents, since the gates of the city were closed, for he, too, had said: "I desire to follow the stray course."⁵³ He was made leader of the hordes and concocted a tale that an apostle of the crucified one had come to him and made a sign on his flesh⁵⁴ to inform him that when he arrived at Magna Graecia,⁵⁵ he [Jesus] himself would appear and place the kingly crown upon his head, and Emicho would vanquish his foes. This man was chief of our oppressors. He showed no mercy to the aged, or youths, or maidens, babes or sucklings—not even the sick. And he made the people of the Lord like dust to be trodden underfoot, killing their young men by the sword and disemboweling their pregnant women. They encamped outside the city for two days.

At this time, when the elder arrived at Mainz on his way to Jerusalem, the elders of the Jewish community approached their bishop, Ruthard,⁵⁶ and bribed him with three hundred zekukin of silver. Ruthard had intended to journey to the villages that were subject to the authority of the bishop, but the Jewish community came and bribed and entreated him, until they persuaded him to remain in Mainz, and he took the entire community into his inner chamber, with the words: "I have agreed to aid you." The count, too, declared: "I also wish to remain here in order to help you, but you will have to provide all our needs until those who bear the symbol have passed", and the community agreed to these terms.

The two of them—the bishop and the count—thereupon acceded to the request of the Jews and said: "We shall die with you or remain alive with you." The community then said: "Since these two

who are close to us have granted our request, let us now send our money to the evildoer Emicho, and give him letters of safe conduct so that the communities along the route will honor him.⁵⁷ Perhaps the Lord will intercede in His abundant grace and cause him to refrain from his present intentions. It is for this very purpose that we have generously expended our money, giving the bishop, his officers, his servants, and the burghers about four hundred zekukim of silver."⁵⁸ We dispatched seven pounds of gold to the evil Emicho—so as to aid ourselves, but it was of no avail whatever, and up to the present time we have had no respite from our affliction. We were not even comparable to Sodom and Gomorrah; for in their case they were offered reprieve if they could produce at least ten righteous people, whereas in our case not twenty, not even ten, were sought.⁵⁹

On the third day of Sivan,⁶⁰ a day of sanctification and abstinence for Israel in preparation for receiving the Torah, the very day on which our Master Moses, may he rest in peace, said: "Be ready against the third day"⁶¹—on that very day the community of Mainz, saints of the Most High, withdrew from each other in sanctity and purity, and sanctified themselves to ascend to God all together. Those who had been "pleasant in their lives . . . in their death they were not divided,"⁶² for all of them were gathered in the courtyard of the bishop. God's wrath was kindled against His people, and He fulfilled the intention of the errant ones, who succeeded in their purpose; and all our wealth did not avail us, nor did our fasting, self-affliction, lamenting, or charity, and no one was found to stand in the breach⁶³—neither teacher nor prince—and even the holy Torah did not shelter its scholars. "And the daughter of Zion was shorn of all her splendor"⁶⁴—this refers to Mainz. Silenced were the voices of the leaders of the flock, "those who wage war,"⁶⁵ they that sway the many to righteousness; and silenced was the city of praise, the metropolis of joy, which had generously distributed great sums of money to the poor. An iron stylus writing upon a folio would not suffice to record her numerous good deeds extending back to ancient times—the city in which there were to be found simultaneously Torah and greatness and riches and glory and wisdom and modesty and good deeds, where "prohibition was added upon prohibition"⁶⁶ so as to assure scrupulous adherence to the teaching of the Talmud; now this wisdom was completely destroyed, as

לקרחותיו ביום ראשון של שבועות, בלבדנו כנסת שבעון. ומי ששללה לטי שריצה בדורותיו יתגשם. חילב הוא לקרחותו ביום ראשון של ראש השנה, באחד חמשה ימים ⁺ כשרחות יתגשם.

כונתנו ר' ר' זריה מעתה תשיט נזירה תרגיזי בכצע איר'. זרבוב אמר קודם מנהה מחליפין מטה
טבורהות וכמאותה, לדלישל כסא כייא, ומגיהו שם אמריו בשבת עד אחר ר' ר' סיון,
כאשר חרבנו לסתן כונתנו הדעת סיון. וכל מה שרבינו לנו בכתה פסוציא דינרין
הזהלה, טהה פקדין ובכל מוכן יותר ששאר ימי החיל, אבל לא בינו שלט באב
וק בקהל גאנן. ואוטרים מלחות בכצע, זום והתשתי, ואילו זה: "אלדי רצת' ^ז,
אלדים אל דמי אל גאנס' ^ח. אלדים אל דמי לדמי". ^ט פסוציא, לה'ה "חשוד
ברוחך. אם יש צוות, מזמין אלדינו אל דמי". חפאנן, אלה אוכרת' ^ז. ואוטר האפוקין
כונתנו שוו, כאחד חמץא לסתן בימי הפסיחות טוף החוש אליל איה". ואוטר ז' ובור
לען ז'ובן, נס' תבאו לפניך. ואוטרים אונא היבט עם האוטרים הנטהילין נקוטן, וחוויה
לודר אונא תבא לפניך וכו. זידוי וכבר, עיגן. גאנס'דים חתען, מסודו צויס'ס. שומן
ישראל ^ז, ז'וקורי ז'ול, פומוריין גאנס'וט ז'ולדרים הנצעט בעט פאל ז'ורמייאן בו בראונ
כונתנו תרגיזי, אונד הדרהיטים, יהללו בוניכן אונד תרהורטס. ציטויאן מבה הולגן בו
ההרים ז'אנכאנן אונט, ז'אנטיגן לckerby הדרודיטים אונט. תרהורטס האוטיסט ^ז לבון
לפענה בז' בחול בין ג'ובן שבבז' ג'ובן ז'ול ז'ומפרין דרשו ^ז. אויא אונד הרהיט
לטנטה ^ז. טנטיגן, בכל פשטיב ז'יט חיל. אם תוא ערבע שטן אונד משליין החטנית.

הס ליטם במצוות. שבתת רך גשל חיל, אגשס וונישס, והגעטס טשייטן שליאראַר". בראשם כל שאר שבתת רך גשל חיל, אגשס וונישס, ומוטפעטען בליטית של שבתת וכותנזה לאן וובי צוואר לבן, נדריך של ליל ו וועל אבערדי, בגיןן של שבתת, רעך שטפערהן וטקערין העיגן, גדריך שאוכס בעינן של חיל, טפערן דיסטראָר בעינן של חיל, מאוכס אחד לנד, לא שנין בחילען פסיק, וטשאנזען לנעד יעבעור טחולן נגעינן של שבתת, אווער או בחילען פסוק, עד פטערן, אווער נשתת בעככל שבתת רך מקער בעינין¹². הפליג יידען בעינן מיזוד לאווער שבתת, ואל אווער שבתת ומאקרוין דרכת קש. אבל לא בגיןן של מז אבא, או אודרין אוירטן כל היומ קידעת. וויל, אלידים באונין שטאנזן, דבלעל סטס איד. ייקום פורקן, וטגבערין תחרושה וטוביין גשאות, וטשות אקדערין ספּה קען ווורטערן של ניזוין¹³, פּה ואונחיכ גשאות הדרושים מונזרם כל חפּודאות ובז' האידיוטן אל ענברם תחגיגי¹⁴, פּה שאוין באלל דשאטורן שטביבן בהן הדרושים שאין סוכידין נשתת הוועס טוביין, ואוостиי טי שבוץ לקלל כלל חשבותון, אשי, ואוחיב אוב הרחמי, יהלו בגיןן אב הרחמי, ומיחיר הדיט ליטקומו, פּעַפּ ככל סוף השכבותון, רך שטפערן וטכערן¹⁵.

טנרג חדש פיזי

בראש החדש פין מותגין תשויות ציור, ואופנים שליחות אילו: אל יטעת לך תחת הקלי, (ב) פונן, ישפטן. ואומרים אל מלך אין פוטן להפאנן, מה שאמין כי שואר יט צייר, מלבד ייב שאפרים ניב אל מלך אין פוטן להפאנן, אם יש ברית אוטרי הפטון אלדין אל שדי. חטאנו, אליך צויז צפי. זכוו לנו, וווער עיך טנעה האפנוק מסגא ביט סליחו כטוף חדש אליל איה. **תשעת ברבע שבעת וחמשה** באלול לא באשל ר' ר' אין החון אוור עניינו שחריתוכן בסמנה, לא החון ולא התקוניג לא אופרי גינזו, לא ברכת בתני לפנזה, אבל אומרי שיט שלום לסנהה¹², תקוניג זיל לטבנה ואפעטן ודראון פטוחה, מופע בכל מושבי וווער ההליכן לבית חמימות ביציאת מבה שחרית, והעליכן על קבריו ייב פונסרי, ואומרי על קברם שטוניג אל הדורות וגאנט סטביבן.¹³

שניה אהמת אמר בזאת. ותניין ארט א' אויעזר, קוריין ליכת, ומוקבר הרכבתה. סוכירין נסיבות תקדושים אונגרון בון כייז'. אַב גוּרָהֶסְטִין¹⁵. יהילו, בונין אַב להרחותם. אַזְרָגָה אַזְנָחָלְיָן¹⁶ חכְתָּמָעֵיכְן כְּמוֹ בְּשָׂאָר יְמִים, רַק בְּלִי אַחֲרָד גַּלְעָן לבתיהם. ואַזְבָּלְעָן¹⁷, זונְגָּנָן קָצָת להרבות בסיניאויה, אַזְמָוִי¹⁸. יְגָדָה יְצָא בְּרַכְתָּה דָמָנוֹן. וְסָהָרִין לאַבְּהָה לְפָנָות שְׁנָה אַחֲת יוֹתֵר סְכָאָר יְמִים. נָגָן בשאר יְמִים טוֹרָאָן לְכָה אָרט א' אוּיעָזֶר¹⁹, וְזָדוּם לְסְבָּרָכָ קָרוֹאָן אָרט ד' אוּיעָזֶר²⁰. והחן טהוריין וזהא דחוֹן, וּסְפָּהָלָן טְמָרִיב כְּכָל יְמִי הַתְּהִלָּה.

באותו רוחם, נס-ה'ז'ן, נס-ב'ז'ן ונס-ג'ז'ן, מטרתנו היא לסייע לשליטן לשבור את המתקומם, ולפזר שולחן לכה לאנשינו סדר הלאמתם מטה ומכוון מטרחת של ט' נבא, ואנשיך היו שם ברגע אירע ייד האוזן, ונסען מעה ופרוכת וטכאות עיל' ימים שא'

ק אם חל ריח סין בערב שבת, או טומיניות כי שות יין, דהיינו נז ב' איזנער', וכורין לכיה, גוזגין כודליך. ומחייבין חכמ' מרבית של שבת. ומשמען פרוכת ומסאות של שבת, רק פה של סב באב זיין בסצ' לטנהה.

21. Worms, Jewish cemetery, "Rabbis' Valley," with the tombstones of the Bacharach family at center and a memorial plaque for the twelve *parnasim* on the cemetery wall at left. Photograph by the author, 2001.

סימן 1

דין דמאבד עצמו לדעת ברדי שיבא

קבר ישראל.

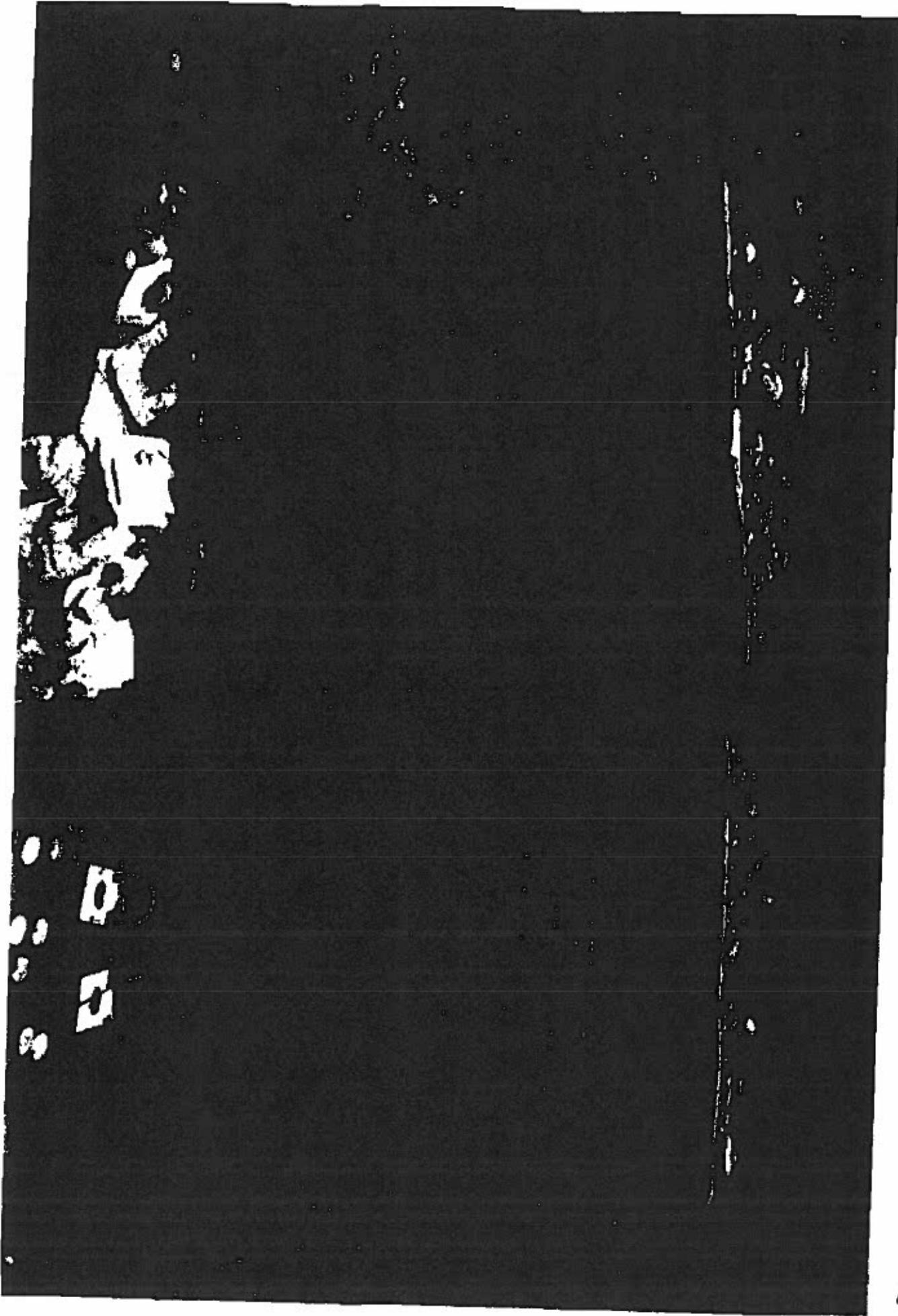
שאלה: ביום ר' מרכזון שנת תש"ב יומיים לפני חתורבן חנרא של ניטו קובנת, שעת שעלייניגו חובלו כעשרה אלף איש, אונשים נשים וטף להכריעם למבה וככל אחד מירושבי תנגו צייטה לךן חמד עת שיזלען גרשע של הוידם הארורים הונגע עליו באכוריות והכרייתו טארין חיימ, או בשעה טרופה זו בא אליו בעה"ב אחד פגכברדי תעיר יגוע באונחטו ודסעתו על לחיו וברכוב שיזו אמר לי כי נפשו תיא באשלוחו, כי איככת יכול לראות בדעת אשר ימציא את משפחתו, אשתו וכניו וכני בני, שיתכן פאד שיוטבחו לנגד עיניו ברדי להגדיל את צערו ויסורין, שחררי חרוזחים הנרגעים פנתנים היה לחתענג על חיסורים החער של קרבנותיהם לבן חוו נזהנים לחרוג את חכניים לעיני אבותיהם ואת חנשיים לעיני בעלייהם ורק אחרי שחוו משפחיהם את זעפת חמת הרוץ שבתוכם שרחותה נקרבם ונפשם התענגה על ועקת המעוינות והסומתים, רק או חוו שלחחים יד בראשי הספחה, לבן מכון שאין בכחו לעמוד בפניהם קרבנות האותבות והיקירות לו מכל יקר, ובכל ספק שלא יתפלץ בקרבו ונפשו תגא טמן בראותו זאת, לאות שאלתו היה אם מותר לו לקרב את קזו לשלהן יד בנפשו אשר לא כדת ובגלד לא ידאה בעינו באבדן בני ביהם. ונטוף להח הוא עצמו לא יומת במיתת ששונת גור יסורים גדרלים על ידי חרוזחים הארורים יטח שם ונמ יוכה לבוא לcker ישראל בבית הקברות שבניו קובנה.

י' אפרים אפרין
ז' זה אנטזטיק

ח' ג' ז'

תשובה: מתיר את עצמו בשעה שדעתו מירושבת פליין דבר זה אסור וזה מראורייתא בדעתך אך את דרכם לנשווים אודרין. עיי' בבל

ונכ גדרהו ניקם מכך נתקדך וווע כוותה זונע דע עיר גרא זונע
פונטנץ גער לי פון ולעגן טומלן פאנטן פאנטן גען זונע זונע
פאנטן פאנטן גאנטן זונע פאנטן פאנטן גאנטן גאנטן זונע זונע
פאנטן זונע זונע

David Kaufmann,

M.G.W.T ٤٠ (١٩٦٣)

128

Grabsteine R. Meir's von Rothenburg u. Alex. Wimpfen's.

I. Das Epitaph R. Meir's von Rothenburg.

מהר'ם רבנא מאיר מיט
צין הלו לראש מרנא
ורבנא מאיר בן הר רבבי
ברוך אשר תפיש מלך רומי
בארבע ימים לירח תמי שנות
ארבעים ותש לאלף הששי 5
ונפטר בחתימה לת באיזר
שמת חמשים ושלש ולא ניתן
לקבורה מעד ארבע ימים לדין
עדר שנות שישים ושבע לאלף
הששי תהא נפשו צוריה
בעזרת דחיכים עם צדיק עולם
בן עדן אא סלה 10

II. Das Epitaph Süsskind Wimpfen's

המצבח הוצאה רצבה
וחוצבה לדראש הנדריב
ר אלכטנורי בר שלמה הנפטר
ביום צום כיטור בז' ה גנבר יז 5
אחר עשר בתשרי שישים ושמונה
לאלף הששי ואשר מלאו לבו
והשם אינה לידי לשחות מצوها הרבה
ולפדות את מוריינו רבנו מאיר
בן הרב ר' ברוך מכלא אשר היה תפוס
אחרי מותו במה שני מעד שנאנגן 10
הנדריב ופרא ווכה להקביד בצדיו
דימנית יהי רצון שישים בצדיו
בישיבת נית ביתון עם צדיק
עלם אא סלה

ברכות פרק תשע' הרואה

השכבה משני מזאב ה' מה באו ביה ל' חם בתה' לאיר שערם:
וְלֹא עָמֵד מִידָע [מִזְרָע] לְאַיִלָה אִישׁ גָבָר תְּלִיל מִפְשָׁחָת אֶלְיָהוּ
וְשָׁמַוּ בָעֵן: נָתַת אֱמֹר רֹוחַ נְמוֹאָבָה אֶל-גָעָם אֲלֵיכָה-בָא שָׂמֵחַ נְאַלְקָטָה
בְשָׁבָלִים אַחֲרָא אַמְצָא יְהוָן בְּעִינֵי וְנָאָמָר לְהָלְכִי בְתִי: וְמַלְךָ
וְתַבּוֹא וְתַלְקַט בְּשָׁעָה אַתְתִי נְקָצָתִים נָאָרָם מְאֻלָה חִלְקָתִים לְבָנָיו
אֲשֶׁר מִפְשָׁחָת אֶלְיָהוּ: הַזָּהָר בָּנוּ בָא מִבְּנֵי לְחֵם נָאָמָר לְקָוָרִים
יְזָהָר עַמְּכֶם נָאָמָר לוֹ יְגַדְּקֵפָה יְהָה: נָאָמָר בָעֵן קְשָׁעָה נְגַדְּבָה עַל-

P'Gal

בנ"י ישראלי תרעע בצעני יזהה ויפנים יזהה. ביר-מרין שבע שנים:
נתנו יר-מרין אל-ישראל מפניהם מלחין עשוילגנס | בני ישראלי אמר
תפנזהו אשר בגדים זהה תפנזהות ואתי-הפטזרות: והיה אם-גבע
ישראל אל-זלה מלחין גטמאלק יכני-קדם וחל עלייה: מתחנו עליהם בישראלי ועה
את-זבבל קארן ציד-בואה עזה ולא-ישאורי מחייב בישראלי ועה
ושור זטמות: כי נט למוקנלים אצלו ואנקלים ייבנו [י"ג א]
ארבה לרב ולכם ולכליכם אין מספר פבאו בארן לא-טמתה: וילל
ישראלי מאר מפניהם מלחין זטמק בבר-ישראלי אל-יזהו: מידי קידציא
בנ"י ישראלי אל-יזהה על אורות מלחין: נישלח יהוה איש נביה אל-בנ"י
ישראלי ויאמר לך כה-אמר יהוה | אלך ישראלי אנכי העלית
אתכם מפנאים ואציא אתכם מבית עבדים: נאצל אתכם מיד מכנים
וביצ' קל-ל-חציכם וגערש אתכם טפניכם נאתנה לךם את-ארם:
ונאורה לךם אני יזהה אל-היקם לא תיראו את-אל-חי נאמליך אשר
עבא אנטם יושכים באגאים ולא שמעתם בקהל:

מלך יזהה נשב בחת האלוה אשר בעפירה אשר לוואש אב' גוזר
וגרעון בנו חבט חיטם באת לנטיס מפניהם מלחין: טרא אלמי מל-מלך
זהה ניאמר אלוי יהוה עבוק גבור הבעל: ויאמר אלוי גרעון כי אדרני
ויש יהוה עפון ולמה קנאתנו כל-זאת ונאה כל-נקלאתו אשר
ספוריין אבותינו לאמר הילא מפנאים דעלט יהוה שעה נטפנ
זהה ניקנע בטה מלחין: נפנ אלוי יהוה ויאמר לך בבלך זה וטהשט
את-ישראלי מטה מלחין כל-בקנשה ואנכי הצעיר בגדת אב:
ושיעץ את-ישראל הזה אליך: נכל בקנשה ואנכי הצעיר בגדת אב:
ויאמר אלוי יהוה כי אהיה עבור הקב"ה את-מרין באיש אחר: ניאמר
אלוי אם-נא מכאתי כו' בזעיר ועתית לי אוות שאועה מדבר עמי:
אל-זא חמיש מונה עד-באי אליך ויזאתוי את-מנחות הגדת לנטיג
ויאמר אנכי אשב עד-שנה: וגרעון בא וניש ברי-עבים ואיפת-קמת
מצאות נטהשל שם בטל וטהruk שם בפדור ויזא אלוי אל-תקת האללה
ויניש:

את-הפטזרות והנה אל-טפלע כלו ואתי-טפרק שטוף ניעש כן: נישלה
מלך יהוה את-קנזה המישנה אשר ביזו וגע בענור וככבודות ותעל
האש מן-הצזר ומתקל את-הצזר ואתי-הפטזרות ומלאך יהוה כלע
במייניו: נרא גרעון ביר-מלך יהוה פנים אל-פנים: ניאמר לו יהוה שלום לך
ב-ק"ע-בן ראיון מלך יהוה פנים אל-פנים: ניאמר לו יהוה זיהו שלום לך
אל-תינא לא' תפנות: ובן שם גראון מוקט ליהוה נקרא-לו יהוה
שלום עד-היום כהה עולג בענור את-פ-ה-שור אשר לא-ב-ו ופר-ה-שור
בכלילה והודא ניאמר לו יהוה כה א-כ-ה-ו:

וְמִצְלָזָנָה כַּלְוֹעַ בְּפֶרֶד שְׁאַלְבִּינָה אֵין שְׂאַלְבִּינָה אֲבִי אַלְבִּינָה
וְאַם בְּפִירָאַת יְהוָה כָּל-תְּיִוּם: בַּי אַמְּשֵׁח אַחֲרִית וְתַּחֲנוֹת לְאַתְּהָנָה:
כִּי שְׁמַעַן אַתָּה בְּנֵי וּבְנָם וְאַשְׁר גַּדְעָן לְגַךְ: אַל-תַּהֲנִי בְּקַבְּאִירִין בְּזַלְלִי
כַּי-כָּבֵר לְמוֹ: בִּיטְכָּא חַוְלָל יְגַרְשׁ זָקְרָעִים פְּלַבְּישׁ נָמָה: שְׁפַע לְאַבְיךָ וְהָ
גַּדְעָן וְאַל-תַּבְּנֵי פִּינְגָּה אַפְּגָה: אַתָּה גָּהָה וְאַל-תַּמְבְּרֵר תְּבָנָה וּמַסְרֵר
וּבְנָהָה טַל יְנָלָן צָלִיל גַּיְיל [כ] אֲכִי צְרִיק יוֹלֵד [טַוְולֵד] [וְ]
הַמְּוּשָׁמָח [טִשְׁמָח] [כ]: בַּי שְׁמָחָה-אַבְיךָ וְאַמְּפָק (תְּמַגֵּל יוֹלְדָה): פִּינְגָּה-בְּנֵי
מְלֻכָּה לְעַזְיוֹנִיכְךְ תְּרַצְנָה [טְתַצְנָה] [ה]: פִּינְגָּה עַמְלָת וּוֹנָה וּבְאַרְבָּה
כְּהִיכְתָּבֵד: אַרְבָּה קְהֻמָּה פְּאַנְבִּיבָּה בְּבוֹנְגָּלִים בְּאַדְם וּתוֹסָף: לְמַיְהָ אוּלָם

جـ، دـ

ישועה כי זו יציר ספיקת הצר שלום ואוצר
בבבלי, כי ביבן) ולא תחבה כי זונגה אפק אמור
לטערלה שותתקינו טיזהו אודס שאל שלום חברו
בשם אמוץ וככני³) אם אתה רואה שוארן והמן
ונטניך והלחות אל תאריך שוו ותתקנת היזחה ביטחות
הרשותנים וכעת פולחנות פלטוני ואכזב נבויים
וכשהזקון והבר אין לנו טאטניות הדיבין בתכמה
וז היי הכהנים גתחליה עיגנים אווח כל כרכיה וברכה
בךך ז אללו ישראאל סן העולם ובשיטטונו צפיניגיס
אמזר אין שעלם אלא אחר וצדראש הכהנים שעשביל
בן נתרעפה האומנה של עולם דבָא ותתקינו טיזו
אלטניז טן דהשלם ועד העולם כלודס סן העולם
חויה ועד הועלם דבָא ובשביל כבוד המקומות חזרו
ותתיקון שחיות וחוסיטו וגער הועלם. בריג' דט' בנו ול
פלג' (ריג' דט' פט' פט' איבערת איטטן עט לעשרות לה'

בצ'וּטָן (כליט' וקופר) פון גנט צ'י זונן מז'ז' בפ' בפ'ו
פרל'קון בפ' ח'אכ'ה (ש'ה ליאן) וה'ז'ת אומנות
ענער (יעשי' ליג') אופנתן זה כ'סוד א'ז'ים שבאנונ'ה
תעל'י המעשה שייעזר צד'ה'ז'י נ'ה'ל'ה' עז'ן'ז'ז'ז'
סוד' פ'וד' ש'ט'ם פ'צ'יז'ת ז'ג'ים ו'ט'ב'ו'ת' ו'ט'ב'
ט'ב'ו'ב'יט', וחנן אה סוד נ'ש'יט' ש'ב'ר'ץ' ת'וק'ן' ט'ל'א
י'מ'ל'ו'ז' ז'ז' ז'ר'ע י'ש'ו'ת' ז'ז' סוד נ'ז'ק'ן' ש'ר'ז'ן'
ב'ג'ן' א'ר'ט' ו'ט'ל'ן' פ'וח' ו'נו'ג'ע'ן' ל'ה' ו'ט'ש'ע'ן' פ'ז'
ה'ב'ג'ל'ן', פ'יא' ח'ו'ן' סוד נ'ש'יט' ל'ש'ן' ו'ט'ב'ג'ס' ט'ר'ז'
ו'ק' ח'ו'ן' ל'ז'; ג'ג' ל'ז', ו'ז' ב'ג' ו'ל'ו'ת', ש'ה'ז'ן' ל'ז'
ב'ג'ס' ג'ג'ל'ן'). בטופ' בר'כ'י (ג'ז') ר' ג'ט'ן א'וט'ר
ה'מ'ח' ת'ו'ר'ת'ק' ע'ט' ל'ע'ש'ו'ת' ל'ה', פ'י'ה'ת'ק'ינ' ט'ז'א'
ו'ס'ט' ש'ו'א'ל' ל'ה'ב'י'ז' כ'ס'ט' כ'מו' ש'ו'א'ז' (ו'ה' כ' ד')
ח' ע'ט'ב', ה' ע'ט'ק' (ע'ט'ב') ו'ז'ז' ז'ז' ה'ז'ק'ין' ז'ז'
א'ז'ל'ט' מ'ל'ג'ז' ו'ז'ל'ט' ט'ש'מ'ג'ז' ש'ל' א'ז'ק'ה' ש'ג'ז'

טבָר
בְּדִין

מזהבנה פרק שבע בבא קמא ז:

158 8000 17

יב. אל-גְּמָרֶת יִזְהָר אֶל גְּמָרֶת חַוְּפִיכָּן: וְצַדְקָא שְׁפָט לְאֵירָן נְשָׁבֵב בְּמֹלֵעַ.
נד. גְּמָרֶת: אֲדָרְכָּתִי רְשָׁעִים | יִזְהָר: אַדְרָמִי רְשָׁעִים יְצָלָגָן: גְּמִישׁ קְדָמָתִי אַטְקָן
טו. יְתָאָמָרֶת כָּלְפְּצָלָן: עַמְּבָד יִזְהָר יְנַקְּבָד נְגַלְתָּה עַמְּנָה: אַלְמָה גַּנְדָּר
כ. יְתָגָנוּ וְחַוְּמָםִים יְמַצְּחָה: וְלַאֲמָרוּ לְאֵיזָהִיָּה וְלֹא-יְבָנֶן אַלְמָד גַּזְקָב:
טס. בְּנֵי בְּגָרִים גַּעַם וּכְסִילִים טָמֵי פְּשָׁקִילִים: תְּצַדְעַן דָּנָן וְלֹא יְשַׁמְעַן אָם.
טו. יְצַר עַזְזָן בְּלָא יְבִיט: לְיִסְרָר גַּעַם נְלָא יְקִינָת נְקַלְמָד אַנְסָנָת: יְזָהָה
טו. יְצַע מְחַשְּׁבָתִים אַעֲם פִּידְעָה נְכָלָל: אֲשָׁרִי | סְגָר אֲשָׁר-תִּסְפְּרָנוּ יְהָה
יג. וּמְתֻנוֹתָה תְּלָמָרָגָן: לְנַפְשָׁתִים לוֹ פְּיָמִי גַּעַר יְגָהָה לְנַעַשָּׂא שָׁעָתָה: קִי |
טו. לְאַיְשָׁעַ יִזְהָר צָפָן וְגַחְלָנוּ לְאַיְעָנָב: קְרַעַר אַזְקָק יְשָׁבוּ מְשָׁפָטָן אַתְּחָנוּ
טו. טְרִיאַלְיָרִילָב: מִיְּיִקְוָם לְעַס-מְרָעִים קְרִיְתִּינְגָּבָל יְעַבְּ-פְּגָלָן: לְלָל
טו. יְזָהָה עַגְרָהָה לְלָבָקְמָעָט | שְׁבָנָה דְּגָתָה נְקָשָׂי: אַמְ-אַמְרָתִי פְּתָה נְגָלָל
טו. תְּסִירָה יְהָה יְסָעָגָן: קְרָב שְׁלָעָפִי בְּגָדָעִי אַנְגָּהָרִיךְ יְשָׁעָשָׂעָנָשָׂי:
כט. קְנַטְגָּרָב פְּסָא דְּגָתָה יְאָרָא אַכְלָל אַלְיָוָק: יְנָהָה עַל-גְּשָׁשָׁ אַנְקִיק גְּנָם

הנִּמְשָׁלִים אֶחָד-מִזְמֹרָה אֶל-אֱלֹהִים: נִמְ-אֲנוֹ אַעֲשָׂה בְּחִילָה לְאִתְחִילָה
עַזְיָנוּ וְלֹא אַחֲמֵל נְגָרָן בְּאָנוֹן קָל נְזִיל לְלֹא אַשְׁקָעָנוּ אַוְתָּם: וְגַם אֲנוֹנִי
קָל נְרוֹל לְאַמְרָל קְדוּשָׁתְךָ בְּאַזְרָתְךָ עַזְיָר וְזַיְשָׁתְךָ מְשֻׁתָּהָר יְגָרוּ: וְהַנָּהָ שָׁפָה
אֲנוֹשָׁתִים בְּאַתִּים וְמִתְנָנָה. שָׁעָר נְצִילָה אֲשֶׁר וְמִתְנָה צְפָנָה וְאַישׁ קָלְלָה מְפִצָּן
כְּיוֹן זְאַישׁ-אַתְּרָבָתְךָ בְּתוּלָבְךָ לְגַשׁ בְּלִים נְקַשְׁתָּה תְּסִפָּר תְּקָרְבוֹבְךָ אֲשֶׁר תְּהִזָּה
אֲצַל מְנוּבָה נְקַדְּשָׁתְךָ: וּבְבָדָה אֲלִיןִי וְפָרָאַל נְצִילָה מְעַל תְּקָרְבוֹבְךָ אֲשֶׁר תְּהִזָּה
עַלְיָ� אַל מְפִתְּנָן נְכִיָּת וְיָגָרָא אַל-זְאַישׁ נְצִילָה הַבְּלִים אֲשֶׁר קָשָׁת תְּסִפָּר
בְּמַתְּנָה: וְיָאָמָר יְהֹוָה אָלוּ [אָלוּ] כִּי עַבְרָ בְּתוּךְ נְעֵיד בְּתוֹךְ
יְרוֹשָׁלָם וְהַמִּלְתָּה פָּעַל-מְצֹחָות נְאַמְשָׁתִים נְעַזְנָהִיט וְנְאַתְּרָהִיט וְנְעַזְבָּהִיט
הַתְּעוּבָה תְּמִצְשָׁת בְּתוּבָה: וְלֹאֲלֹהָה אַמְרָ בְּאָנוֹן עַבְרָ בְּעַד אַתְּרָי וְנְעַזְבָּהִיט
עַלְיָ� [אָלָה] כִּי תְּלִסְעָנִיבָם [עַזְבָּם] (אַל-תְּחִמָּלָה): נְגַן בְּחוֹר
וּבְתוּלָל וְלַפְּנִים פְּנִירָבְךָ לְמִשְׁתָּהָר וְעַל-קָל-אַושׁ אֲשֶׁר-עַלְיָהִת תְּמָנוֹ
אַל-תְּגַשֵּׁשׁ וּמְמַקְדְּשִׁי תְּמָלֵל וְתְּלִלֵּן בְּאַשְׁשִׁים הַנִּקְבָּתִים אֲשֶׁר לְפָנֵי תְּבִיאָתִן:
וְיָאָמָר אַל-יְאַטְּפָחָת טְמֵאָה אֲתִ-תְּבִיאָת וּמְלָאָה אֲתִ-תְּקַרְבָּת חַלְלִים אֲזַעֲרָנָה
הַנְּפָרָה בְּעַיר: נְהַרְכָּה בְּנְבָבוּמָם וְנִאֲשָׁרָה מַנְיָן וְאַפְלָה עַל-פְּנֵי וְנִאֲשָׁקָּה וְאַמְדָּן
אַתְּה אֲדֹנִי יְהֹוָה תְּמִשְׁתָּה אֲתָה בְּל-שְׁאָרִית יְשַׁׁרְאֵל קָשְׁבָּה
אֲתִ-תְּקַרְבָּה עַל-יְרִיחָלָם: וְיָאָמָר אַל-עַזְן בֵּית-יְשַׁרְאֵל וְיִדְרָה דְּרוֹל
בְּמַאֲדָר מְאוֹר וְנִפְלָא נְאָרָן דְּלִים וְנִזְעָר סְלָאָה שָׁפָה בְּיַי אַמְזָעָב
יְהֹוָה אֲתִ-תְּאַרְצָה וְאַזְן יְהֹוָה רְאָה: וּמָאַל לְאִתְחִילָה עַזְיָן וְלֹא אַחֲמָל

